

„Tėvynė“ Savaitinis Laikraštis
 Leidžiama kas Pėtvynė
 Susivienijimo Lietuvių Amerikoje.
 PRENUMERATA METAMS:
 Suvienuose Valstijose \$1.50
 Kitose Vicpatystėse \$2.00
 „T E V Y N Ė“
 307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

T E V Y N Ė

The Lithuanian Weekly „Tėvynė“
 Published Every Friday
 By the Lithuanian Alliance of America
 P. Jurgeliūtė, Sec'y & Business Mgr.
 YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
 In the United States \$1.50
 To Foreign Countries \$2.00
 „T E V Y N Ė“
 307 W. 30-th Str., New York, N. Y.

No. 37 Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917, Authorized on June 27, 1918. NEW YORK, RUGSĖJO (SEPTEMBER) 16, 1921. Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875. Vol. XII

NAUJAUSIOS ŽINIOS IS LIETUVOS

SPRĖS VILNIAUS KLAUSIMĄ

Rugsėjo 11 d. pranešama iš Genevos sekanti žinia: „Tautų Sąjungos Taryba susirinko rytoj po pietų tuo tikslu, kad užbaigus išspręsti Lenkų-Lietuvių ginčą. Taryba išklauss abiejų šalių delegacijas.“

Iš šito pranešimo paaiškėja, kad Tautų Sąjungos Taryba deda visas pastangas, kad tik neleidus Lietuvos-Lenkų ginčo i Sąjungos plenumo posėdžius. Ir todėl šitas klausimas vargiai pasieks Sąjungos plenumą ir tokiu būdu pasiliks po senovei galutinai neišspręstas.

NETEISINGI PASKALAI

Vašingtonas, IX. 6 d. (Liet. Inf. Biuras) — Kaikurie Amerikos lietuvių laikraščiai paskelbė Associated Press paduotąją iš Ženevos klaidingą žinią, buk Lietuvos delegacija Ženevoje sutiko, kad iš Vilniaus ir apylinkių butų sudaryta atskira Lietuva, kurioje administracija butų po Lenkijos priežiūra. Lietuvos Informacijų Biuras yra įgaliojtas pranešti, kad panašaus sutikimo Lietuvos delegacija nėra davusi ir išvis toji žinia, nuo pradžios iki galo, yra klaidinga.

RUSIJA GRAŽINA LIETUVAI GELŽKELIO MEDŽIAGĄ.

Vašingtonas, IX. 6 d. (Liet. Inf. Biuras). — Kaip praneša Kauno „Laisvė“ Rusų valdžia, vykdydama Lietuvos-Rusijos taktikos sutartį, sutiko gražinti Lietuvai 151 garvežį, 240 keleivinių vagonų ir virš 4.000 prekių vagonų. Tuojau žada gražinti 63 garvežius, 101 keleivinį vagoną ir 1903 prekių vagonus. Šitoji gelžkelio riedamoji medžiaga didžiojo karo metu buvo Rusų valdžios, užėmiant vokiečiams, išgabenta iš Lietuvos Rusijon.

ORO PASTAS LIETUVOJE.

Vašingtonas, IX. 7 d. (Liet. Inf. Biuras) Nuo rugpjūčio mėnesio pradžios Lietuvoje veikia oro paštas. Tam paštui korespondencija priimama visose pašto įstaigose ir apmokama tam tikrais oro pašto ženklais: Siunčiama toji korespondencija iš Lietuvos specialiais pašto-keleivinių aeroplanais ir visos Europos šalis. Lietuvos valdžia veda su Amerikos pašto departamentu derybas, kad laiški, rašyti iš Lietuvos Amerikon, atvežti aeroplanais ligi laivų plaukiančių Amerikon, pasukū pervežti laivais per okeaną, butų Amerikoje išvežti taip pat aeroplanais.

PRANCUZŲ SPAUDOS BALSAS DEL LIETUVIŲ-LENKŲ GINČO.

Vašingtonas, IX. 7 d. (Liet. Inf. Biuras) Prancūzų laikraštis „Revue Internationale“ savo straipsnyje: „La Question Polono-Lithuanienne“ (Lenkų-Lietuvių klausimas), aprašydamas lietuvių-lenkų bylą, del Vilniaus šiaip rašo: „Negalima iš Lietuvos reikalauti, kad ji už Vilnių išsižadėtų savo nepriklausomybės, kuomet visas pasaulis, pradėdamas nuo Antantos vyriausybių (Lloyd George kalba) yra pripažinęs, kad Vilnius turi tekti Lietuvai.“

„Prie susipratimo tikrai negalima butų prieti, jei nebutų unijos idėja, pakeista aljanso idėja, kurią, žinoma, taip pat

tegalima butų įvykinti tikrai tuomet, jei Vilnius išanksto butų sugrąžintas Lietuvai. Tokia Sąjunga, kuri plačiai apimtų visas Pabaltjurio valstybes su Lenkija, Rumunija ir Čeko-Slovakija, sudarytų tikrąjį pamatą tvarkai bei taikai Rytų Europoje.“

NAUJI LAIKRAŠČIAI.

Vašingtonas, IX. 7 d. (Liet. Inf. Biuras) Pastaraisiais laikais padidėjo mūsų išėjusių laikraščių skaičius. Amerikoje pradėdama leisti: „Tėvynės Balsas“, ir „Amerika“, Italijoje — „Le'Eco di Lituania“ (italų kalba); Latvijoje — „Rygos Balsas“, ir Rytų Sibire bent kiek ankščiau pradėjo eiti „Tolimųjų Rytų Žinios.“

STEIGIAMOJO SEIMO ATOSTOGOS PASIBAIGĖ.

Vašingtonas, IX. 7 d. (Liet. Inf. Biuras) Eltos pranešimu rugpjūčio 30 d. Lietuvos Steigiamasis Seimas po atostogų vėl pradėjo posėdžius.

NAUJAS P. HYMANO PASIŪLYMAS.

Vašingtonas, IX. 8 d. (Liet. Inf. Biuras) Lietuvių-Lenkų konferencijoje Ženevoje P. Hymanas iškėlė abiem besitariančiom šalim naują sutarties projektą. Tas projektas mažai teisiskiria nuo pirmojo.

KAUNAN ATVYKO ESTŲ UZSIENIŲ REIKALŲ MINISTERIS.

Vašingtonas, IX. 8 d. (Liet. Inf. Biuras) Eltos pranešimu rugsėjo 2 dieną Kaunan atvyko Estų Užsienių Reikalų Ministeris, p. Piip. Gelžkelio stotyje jis buvo sutiktas Lietuvos Vyriausybės atstovų. Kariuomenės garbės kuopa, išrikuota stoties perone, atidavė garbę aukštajam sveičini. Rugsėjo 3 d. p. Piip išvažiavo iš Kauno Ženevon.

APLEIDUS AMERIKA

Atlikęs Amerikoje savo užduotį, prabuvęs čionai 8 mėnesius, rugpjūčio 3 dieną, š. m., išplaukia laivu George Washington į Bremeną, iš ten traukiniu važiuosiu į Lietuvą. Ant laivo yra visose klesose lietuvių nemažas būrelis. Visi važiuoja tėvynėn ne trumpam laikui, bet pasirengę ten pasilikti ir prisidėti prie krašto ekonomini ir kultūrinio gyvenimo plėtojimosi. Kai kurie, vežas ir nemažai skatiko. Beveik visi turi pilnai konkretinius sumanymus savo darbavimosi Lietuvoje. Važiuoja vienas Amerikoje išėjęs mokslus inteligentas su žmona Amerikoje gimusia ir augusia, kiti visi iš paprastų darbininkų, bet beveik visi žmonės gerokai susipratę, apsišvietę ir turi daugiau ar mažiau patyrimo. Prieš keliolika metų jie išvažiavo iš Lietuvos baigę pradinės mokyklas arba ir visai ne pamokyti, šiandien grįžta tėvynėn turėdami apie viską supratimą ir gerą patyrimą.

Apvažiavęs beveik visas Amerikos lietuvių kolonijas, vienotą, kitoj vietoj bent kiek ilgiau pagyvenęs, įsitikinau, kad tokių žmonių yra Amerikoje daug. Važiuodamas į Ameriką tą rasti aš nesitikėjau. Visai neteisingi buvo mūsų laikurių, dagi buvusių Amerikoje, visuomenės veikėjų pranešimai, kad iš Amerikos lietuvių nieko gero nėra, kad ir Amerikoje nieko gero nėra, kad neverta ten važiuoti,

kad imigracija į Ameriką didžiausia tautai skriauda. Tiki nuos, kad šiandien ir tie veikėjai, sužinoję apie milijonus Amerikos lietuvių paaukotus ir išpirktus bonus, jau apie Amerikos lietuvius turi kitokią nuomonę. Ta parama Lietuvai galėjo jau visus įtikinti, kad Amerikos lietuviams tėvynė rūpi, nors daugelis iš jų padarė Amerikoje daug geresnį gyvenimą, negu butų padarę pasilikę Lietuvoje.

Žinoma, negalima tas pasakyti apie visus Amerikos lietuvius. Negalio namatyti ir antros medalio pusės. Kaip politinių ir visuomeninių organizacijų įgaliotiniui teko man susidurti su visokiais žmonėmis, patirti smagumų ir nesmagumų. Teko sutikti žmonių, nors šiek tiek ir apsišvietusių, bet grynai dolerio garbintojų ir apat dolerių gaudimo jokio kitokio tiksio gyvenime neturintį. Teko matyti žmonių visai tamsių, bet daug apie save manančių vien tik delto, kad gyvena Amerikoje, nors toj Amerikoje visai nemokėjo ar nenorėjo pasinaudoti, kad bent kiek apsišvieti, o progų ir galimybių buvo daug. Teko patirti, kad Amerikoje gymusi ir augusi jaunuomenė yra, išsėmus labai skaitlingą dalį, visai suamerikonėjusi. Teko matyti, kad ir mūsų kaikurie inteligentai (Lietuvų augę) permazai gerbia savo kalbą ir dažnai suvo tarpe vartoja anglų kalbą taom duodami pavyzdį savos kalbos niekinimo mūsų jaunuomenėi. Teko patirti, kad Amerikos lietuvių politinėse partijose daugiau, kaip Lietuvoje yra fanatizmo, kad nuolat painioja valstybės ir partijos reikalus: ta liga serga ypač mūsų patys kairieji ir dešinieji.

Yra žinoma blogų pusių ir daugiau, bet kur jų nėra. Jeigu pradėti išvardyti Lietuvos lietuvių blogas puses, — susirastų jųjų nemažiau. Keleta priminti radau reikalinga ir nau dinga, nors tas gal kam ir nepatikti. Pirm negu pasakoti ir rašyti Lietuvoje apie Amerikos lietuvius bus gerai pasakius jums patiems, ką apie jus manau. Bendras įspūdis yra geras. Grįžtu su daug geresne nuomone apie Amerikos lietuvius, negu turėjau važiuojant į Ameriką.

Amerikos lietuviui sulošė jau labai svarbią rolę Lietuvos valstėbės atstatyme akuodami ir pirkdami bonus. Ateityje ta rolę turėtų but dar didesnė. Amerikoje yra daug daugiau mūsų tėvynainių turinčių patyrimą pramonės ir prekybos srityje ir turinčių kapitalą. Labai dar mažai grįžo patyrusių žmonių, labai dar mažai amerikiečių kapitalo įvesdinta Lietuvoje. Lietuvos valdžia, jos organai, visuomeninės organizacijos ir spauda turėtų daugiau suteikti žinių amerikiečiams apie mūsų krašto ekonominę padėtį, nurodant visokias galimybes industrijos ir prekybos srityje.

Viską, kas yra gero Amerikoje, sugrįžę mūsų tėvynainiai, turėtų įknyti gyveniman Lietuvoje. Amerikos laisvė, demokratizmas, apsišvietimą, gyvenimo patogumus, gerą reikalų vedimo sistemą, labai geras susisiekimo priemonės, iki aukščiausio laipsnio išvystytą industriją. Tai padarius atsižvelgti ir vietinės aplinkybės ir nedavus įsivyruoti pavieniams kapitalistams — galima sutverti Lietuvoje daug laimingesnes gy

venimo sąlygas, negu jos dabar yra Amerikoje.

D-ras D. Alseika. 12—VIII—1921 m. Laivas George Washington.

IVAIRENYBĖS

Jau ir Lietuvos valdžios oficiozas „Lietuva“ susirupina Amerikos lietuviams ir viename savo editorialų tarp kitko šiaip rašo:

„Mūsų amerikiečiai keliolika ar kelios dešimtys metų gyvenę Amerikoje, savaime, gyvenimo ligos galia, atsitolino nuo Lietuvos, nuo mūsų sanprotavimų turinio, nuo mūsų mąstymo būdo. Juose išsiliko lietuviybė ir patriotizmas, kartais gal net daug kilnesnis, negu daugely mūsų, bet jų supratimuose ir samprotavimuose yra prigiję daug, taip sakant, amerikoniškų savybių... kurių neigti mes neturime jokios teisės, tačiau iš kurių mes galime daug pasimokinti. Todėl spaudos ir visuomenės darbuotojams tenka didelis uždavynis — permesti susipratimo ryšį.“

Žinoma, kad galite daug ko iš amerikiečių pasimokinti, — jei tik norėtumėte. Ir Lietuvos valdžios oficiozas labai gerai padarytų, jei pradėtų tuojuo reikalauti, kad pirmiausia Lietuvos valdininkai pasimokintų iš amerikiečių kaip reikia gerbti lietuvių kalbą, sąžiningai ir tvarkingai savo pareigas eiti, taip kad nereikėtų parvažiuosiam amerikiečiams kelias dienas važinėti į valstybines įstaigas, kad gavus atatinamo valdininkelio parašą po reikalingais dokumentais. Tai yra pirminė amerikiečių sąlyga, kad permetus tą susipratimo ryšį. Amerikiečiai betvarkės, kuri vyriausiai paeina delei jųjų išponejimo ir be-reikalingo „nosies rietimo“, nepakenčia ir niekuomet, negalės toleruoti. Antra irgi lygiai svarbi sąlyga — apsisvalykite nuo biurokratizmo liekanų ir demokratizmo obalsius vykinkite gyveniman ne vien žodžiais, bet ir darbais!

Ir su Anupru Karalium, kuris parašė savo įspūdžius iš Rusijos gyvenimo, kartojasi paprastoji lietuvių gyvenimo istorija. Komunistai visiškai nenori nei darsileistį tos minties, kad p. Karalius kada nors buvo komunistu ir dabar jau atiduoda jį „Keleiviu“, kuris esą buvo labai giminingas su „Keleivio“ redakcija.

Tai paprastai lietuviškų partijų argumentai, kurie jau nuo senų, senų laikų kartojasi. Per-sitikrinu žmogus, kad tavo partijos darbai toli gražu nesutinka su garsiais obalsiais ir tai paskelbė viešai, tai primesk jį kitai partijai ir užriestas kriukis! Pagaliau jei kaltinti p. Karalių už giminingumą su „Keleivio“ redakcija, tai juk reikia tas pats pasakyti ir apie visus komunistus — net ir apie visą „Laisvės“ štabą, kurie savu laiku visi labai artimai giminiavosi su „Keleivio“ redakcija.

Klerikalų berniokas p. Gudas nubėgo į Lietuvą paklausti Liet. Užs. Reikalų Ministerio, p. Purickio, ar jisai sakęs p. Bartkevičiui, kad Tautos Fondas nesitikt Lietuvos valdžiai pinigų. Ką p. Ministeris Gudui atsakė — sunku pasakyti, tačiau p. Gudas paskelbė, kad Bartkevičius meluoja, kad p. Ministeris taip nesakęs. Ta-

čiau p. Bartkevičius antru kartą pareiškia, kad p. Purickis taip sakęs, kaip seniaus buvo pranešta ir dar p. Gudui užtraukia „per nosį“, kad jisai tą visą klausimą apvertė aukštyk kojom ir klausė p. Ministerio visai ne to, apie ką p. Bartkevičius pranešė.

Man teko patyrti, kad dauguma Amerikos lietuviškų daktatų labai pasigenda seniaus po Ameriką važinėjusio ir pasižymėjusio keiksmiais „barzdūto tėvo Kazimierio“ Tulos, sako, labai pasigendusio jo keiksmų ir nežinančios kur jis esąs. Šiuomi joms visoms pranešu, kad „barzdūtas tėvas Kazimieras“ yra gyvas ir liepos 24, 25 ir 26 d. Švečknojė drožė savo „spyčius.“

Atsilankius p. Čarneckui i Lietuvių Romos Federacijos „kongresą“ ir pasveikinus savo kolegas, atsistoja kun. Jakaitis ir pradeda skaitliuoti Amerikos klerikalų nuopelnus sekančiais: — Mes katalikai sutverėme Romos Federaciją, mes katalikai sutverėme Tautos Fondą, i kurį surinkome pusę milijono dolerių, mes katalikai užalkėm Amerikoje Lietuvos atstovybę, mes katalikai nupirkome Lietuvai nepriklausomybę, mes katalikai... mes... mes...

Ir neturėdamas ką daugiau saukti, sumanė iššaukti didžiausio tragizmo sceną, todėl vėl kreipiasi į p. Čarneckį net su ašaromis akyse šaukdamas: — Todėl priimki gerbiamas Lietuvos atstove mūsų prakilnius darbus Lietuvos labai atliktus! Priimki juos ir perduok Lietuvai valdžiai, tegul žino visa mūsų tauta, ką mes katalikai nuveikėm!

Tačiau p. Čarneckis nei akimi ne sumirkėjo ant šito kun. Jakaičio prašymo, todėl pasta-rasis išbalo, apsidairė tarsi mūšė, nurišęs ir „tragiškai“ leptelėjo ant kedės.

Suv. Valst. Agrikultūros Departamentas praneša, kad 20 vastybių, kurios užaugina 68 nuoš. viso pasaulio javų, žiuosmetinis derlius perviršija pernykštį net 76,287.000 bušelių javų. Tačiau tuo patim laiku yra šalių, kur žmonių milijonai badu miršta.

Tulas darbininkas rašo: „Mačiau laikraščiuose „kritikuojant“ mūsų leidinį, kad buk jame yra per daug riebių eilių, todėl malonėkite ir man prisijusti vieną egzempliorių to jusų leidinio, nes mums, darbininkams riebios eilės kuolabiauusiai tinka.“

Matomai šitas darbininkas eiles įsivaizdina koku valgomu daigtu, o darbininkui kas riebu — tai gardu.

Dzukaitis.

PRANEŠIMAS

Lietuvos Našlaičių Šelpimo Komitetui Amerikoje.

Gerbiamosios: — Šiuomi turiu garbės pranešti, kad Valstybės Kudikiams Prie-glaudai „Lopšeliui“ buvo surinkta per p. V. K. Račkauską 20,000 auksinių, p. Miką Petrauską 460 auks. ir Lietuvos Našlaičių Šelpimo Komitetą Amerikoje 42,927 auks. Išviso 63,387 auks. Sulig sąrašo išlaidų buvo iš viso 38,802 auks. 12 sk. Pasilieka 24,584 auks. 88 sk., kurie pinigai buvo įnešti i Lietuvos Prekybos ir Pramonės Banką, Darbo ir Socialės Apsaugos De-

partamento vardu, ką patikrina Socialės Apsaugos Departamentas su savo antspauda.

Malonėkite šitą viešai paskelbti laikraščiuose.

Su tikra pagarba, Dr. Aldona Šliupaitė. 22—VI—1921, Kaune.

PAKVITAVIMAS.

Įsteigimui Vaikų Lopšelio Kaune 60 kudikių Vidaus Reikalų Ministerijos Darbo ir Socialės Apsaugos Departamentas perėmė iš Vokiečių Draugijos namą Mickevičiaus g. 5-Nr. Namas atremontuotas Vokiečių Draugijos, kuriai Darbo ir Socialės Apsaugos Departamentas, sulig gautų iš Draugijos sąskaitų, gražino remonto išlaidas sumoje trisdešimts tukstančių auksinių 82 skatiku (30.370 auks. 82 sk.)

Minėtą sumą pinigų Darbo ir Socialės Apsaugos Departamentas gavo iš p. Šliupaitės, tame parašu ir Vidaus Reikalų Ministerijos antspauda tvirtinama.

Mocėviniukas, Soc. Aps. Skyriaus Viršininikas. Vidaus Reikalų Ministerijos antspauda.

LIETUVOS LAISVĖS PASKALOS REIKALAI

LINKSMOS ŽINIOS. Am. L. R. K. Federacija nuosirdžiai remia Paskalos vaju.

Gerą pradžią padarė mūsų finansistai. Ir taip: Am. Liet. Prekybos Bendrovė už \$1,000.00, advokatas Jonas Brenza iš Chicago, Ill. 1,000.00, Industrijos Bendrovė, Wilkes Barre, Pa. 1,000.00, Susiv. L. R. K. Amerikoje 1,000.00. Kiti vakariceniš dalyviai už 2,150.00.

Mūsų broliai angleksiai irgi džiungina gražia darbu pradžia: Lietuvos Steigiamoj Seimo narys M. Bagdonas su J. B. Saltunu applanke du Pensilvanijos apskrčius ir pardavė bonų už \$8,350.00: Scranton — \$750.00; Sugar Notch — \$200.00; Forest City — \$500.00; Kingston — \$600.00; Plymouth — \$350.00; Duryea — \$100.00; Pittston — \$950.00; Coaldale — \$250.00; Tamaqua — \$600.00; Minersville — \$700.00; Girardville — \$450.00; Mt. Carmel — \$1,900.00 Mahanoy City — \$1,000.00. Tai tik darbo pradžia. Pensilvanija dar tik ką įsijudina. Mount Carmelyje paprastas darbininkas žmogus pilietis Juozas Janulevičius (iš Vidzgalių kaimo, Rudaminos valsč., Marijampolės apskr.) pirkto bonų pirmame vajuje už \$600.00; dabar gi vėl už \$500.00; taigi iš viso už \$1,100.00; štai kaip reikia mylėti Lietuvą! Pensilvanijoj upas visur geras. Dar neatirado stoties, kuri nežadėtų padaryti savo kvotos. Idomu, kad čia gimę-augę labai kvaciai bonus perka.

Iš visų kolonijų plaukia žinios kad rugsėjo mėnesį rengiama visur prakalbos, susirinkimai. Atsiminkime visi, kad kvota visur turi būti išpildyta per tą mėnesį.

Didžinai Chicagai prašant, kad atstovo atsilankymas i jų miestą butų atidėtas dviem savaitėm, atstovui sutinkant prireikė ir visą maršrutą perkeisti. Taigi atstovas gerb. Voldemaras Čarneckis bus: 25, 26, 27 ir 28 rugsėjo Chicago, Ill.; 29 rugsėjo didžiosios prakalbos visai Chicagai; 29 rugsėjo prakalbos Cicero, Ill.; 29 rugsėjo Cleveland, Ohio; 30 rugsėjo Pittsburgh, Pa.; 2 spalio Detroit, Mich.; 4 spalio Rochester, N. Y.

Be paskelbtųjų periteito savaitėje kalbėtojų, apsiėmusių valstybei tarnauti, dar pasizadėjo kalbėti, kurie reikės, šie asmenys: 15. kun. A. Martinkus, Chicago, Ill.; 16. Dr. E. G. Klimas, Philadelphia, Pa.; 17. P. Molis, Baltimore, Md.; 18. kun. Br. Bumšas, Pittston, Pa.; 19. J. G. Milius, Pittsburgh, Pa.; 20. S. Jucevičius, Chicago, Ill.; 21. Al. M. Račkus, Cicero, Ill. Stojų prašome beatidėjimo pranešti Misijai apie visas įvykstančias permainas stočių komitetuose, taip pat dažnai dalintis su mumis žiniomis, kaip vyksta paskolos vartymo darbas. Reikalaukite amunicijos. Nesigailėkite centų telegramoms. Lietuvos Finansinis Misija, 370 Seventh Avenue, New York.

SLA. KONKURSAS

— Oi ta mūsų Pensilvenija, Pensilvenija... tai tikra miegalių valstija! — rašo tulas SLA. senas darbuotojas iš Pensilvenija valstijos. — Kur tik nepažvelgsi visur žmonės juda, kruta, dirbaujami savų organizacijų ir visuomenės labui. Pas mus-gi — ramu, tarsi visiškai nėra žmonių, kuriems kas nors daugiau rūpėtų apart jų kasdieniniui susikurkio gyvenimo reikalų. Štai baigiasi laikas SLA. konkurso — kiek Pensilvenija šituo reikalau pasidarbuoti? Beveik nieko! O juk čionai visą konkurso laiką šitam darbu ap linkybės buvo kuogeriausios, nes anglių kasyklos visą laiką gerai dirbo ir dirba. Negalima padyviti bedarbėb ištiktooms lietuvių kolonijoms, kad jos mažai pasidarbuo konkurso laiku, nes joms teko gyventi sunkiose aplinkybėse, bet Pensilvenijai pateisinti nėra jokių motyvų! Tiesa, dauguma nusiskundžia, kad čionai, anglių kasyklose, darbai sunkūs ir tas žmonių dvasių prislegia — jų sielos jausmus apsunčia, tačiau kodėl Iliozuoja valstijos angleksiai šitų „nelaimių“ nepažįsta? Juk jie irgi lygiai sunkius, jei dar nesunkesnius, darbus dirba, o vienok SLA. konkurso darbuo tėje stovi pirmoje vietoje. Springfield, Ill. kolonijos darbuotojas P. Jurkonis gauna pirmą dovaną, o visiškai mažutes lietuvių kolonijos — Benton, Ill., darbuotojas J. Vidrinskas gau na antrą dovaną. O Pensilvenijos konkurso darbuotojai... gėda ir pasakyti — vargiai nors vienas prie trečios dovanos pri siurs... Apsileidimas, vyručiai, apsilėidimas! Ir dar tokis apsilėidimas, kuriam negalima surasti jokio pasiteisinimo, ir kuris visos Pensilvenijos SLA. narius pastato amžinų miegalių padėtyje. Vyrai ir moterys SLA. nariai! Gelbėkime savo valstijos garbę! Atminkite, jog iš mūsų valstijos yra didžiama SLA. Pildomosios Tarybos narių — net keturi. Jei norime, kad mūsų valstija vadovautų ir toliaus mūsų organizacijos vairą, tai pasirodikime su realiais darbais. Kiekvienas SLA. narys stokime pagalbon savo kuopy konkurso darbuotojam, kad per šias dvi savaiti nors desetkas mūsų išdavirtų nors prie antros dovanos. Kitaip negalėsime svietui akių parodyti. Dar yra užtektinai laiko miegalių vardu nusikratyti, tik stokime visi darban!

Nors gal daugumai SLA. narių, gyvenančių Pensilvenijos valstijoje, šitas jų piliečio atsišaukimas nepatiks, tačiau negalima žmogui uždaryti burnos, kuomet jisai nori netik gero pa-daryti savo organizacijai, bet kartu ir gelbėti savo valstijos SLA. narių garbę. Pagaliau šitame savo raštelyje jisai daug karčios teisybės pasako. O tei sykbė visuomet nemaloni. Ypač kiekvienam gali būti nuostabu dar ir delto, kad Pensilvanijos lietuvių, kurie taip sunkius ir pavojingus darbus dirba ir taip mažai domės kreipia i pašalpos ir apdraugos organizaciją. Juk jų rytojais dienos klausimas yra pastatytas daug didesniame pavojuje, negu kitų industrijų darbininkų. Todėl reikia tikrai noro ir energijos pasidarbuoti tarpe šitų sunkius darbus dirbančių žmonių, ir labai lengvai kiekvienos kuopos konkurso darbuotojas galėjo laimėti pirmą dovaną. Dar ir dabar nevēlu — tik pasidarbuokite!

TEVYNĖ

Savaitinis Savienėjimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienį.

S. E. Vitaitis — Redaktorius, 307 W. 30th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tėvynėi“ turi but siunčiami Redakcijos vardu ir turi but su autoriaus parašu ir adresu. Prisiunčiamas raštas Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožni...

WEST VIRGINIJOS TRAGEDIJA.

Visi Amerikos laikraščiai pilni visokių aprašymų apie W. Virginijos tragediją — streikuojančių darbininkų kruviną kovą su žiauriu kapitalu. Šita kova, ypač pastaromis keliomis savaitėmis, virto net kruvina ginkluota kova, nes anglų kasyklų kompanijos, matydamos, kad streikuojančių darbininkų ramiu kovos būdu nepergalės...

Kadangi toli gyvenantiems žmonėms nuo streiko ištiktos vietos prieina žinios semti tik tai iš kapitalistų pusę palaikančių laikraščių, todėl ir negalima teisingai pasakyti, kas ištikrujų dedasi W. Virginijoje.

Tačiau darbininkam šita kovą laimėti yra sunku, nes ir W. Virginijos valdžia, ir Suv. Valst. federalė valdžia atvirai stoji anglių kompanijų pusėn.

Tačiau darbininkam šita kovą laimėti yra sunku, nes ir W. Virginijos valdžia, ir Suv. Valst. federalė valdžia atvirai stoji anglių kompanijų pusėn. Ir kaip tik pamatė, kad kompanijų pasamdytieji profesionaliai mušiekos persilpnį kovoti su tvirtai susiorganizavusiais streikieriais, tuojau W. Virginijos valstijos gubernatorius kreipėsi į prezidentą Hardingą ir pastarasis pasiuntė kelis regimentus reguliarės kariuomenės „malšinti“ sunkius darbininkų ir pagrumo net karą stovio paskelbimu, jei jie nenustos „riausių“ kėlę ir nepasiduos valdžios reikalavimams.

Štai kaip republikonų valdžia riša streikuojančių darbininkų klausimą. Tačiau ir Amerikos valdininkai, ir visa spauda nesidrovi kalbėti ir smerkti Rusijos ir kitų valstybių valdžių žiaurumą. O kuomet Amerikos kapitalistai smaugia darbo žmones, tad valdžia siunčia reguliarią kariuomenę neva „sukilusių“ darbininkų malšinimui, ažuot pažeboti kapitalistų godumą ir pasodinti už kriminalistų stalo profesionalius mušiekas, kuriuos kompanijos nusisamdo provokavimui streikuojančių darbininkų, tad tuomet ir spauda, ir visi valdžios organai kaltina darbininkus už jų „revoliucioniškumą“ ir apšaukė juos „raudonaisias“, atvirai gina begėdžių kapitalistų reikalus.

Nors liudny įvykių tenka susilaukti W. Virginijos tragedijoje, tačiau jie ne pirmutiniai ir ne paskutiniai, nes tai yra vienatinis darbo žmonių kelias

prie susipratimo — tai yra paprastas jų kovos kelias į skaisresnį rytojų. Po šitokių tragedijų ir tamsiausias darbininkas pradeda galvoti ir klausinėti pats savęs: už ką mus šauda, kuomet mes vien pakenčiamo pragyvenimo ieškome? Ir kartą žmogus pradėjęs šitai proulati, vargu bau nurims kol nebus atatinamo atsakymo šitamt svarbiam klausimui. O šiam svarbiam klausimui atsakyti galima tik štai kaip: darbo žmonės — švieskitės, organizuokitės ir rupinkitės suprasti savus reikalus; o juos suprastę, stovėkite patys jų sargyboje ir nepaveskite jais rupintis svetimiems, tuomet nebesikartos šitokios tragedijos, kuomet jūs panorėsite susirasti atatinamo žmogui pragyvenimo išgales.

SENSACIJŲ PLATINIMAS.

Sensacijinėmis žiniomis lengviausiai galima užinteresuoti mažiau protaujantį skaitytoją, nes jisai niekuomet nesiskaito su įvykių realumu. Tokis skaitytojas niekuomet nepagalvoja ar paskelbtoji žinia turi nors kiek panašumo su galimais tose aplinkybėse realiais įvykiais. Jam užtenka vien to, kad laikraestyje paskelbta ir ta jis laik šventa tiestybe. Ir šitokiam skaitytojui juo žinia yra nairvesnė ir juo labiau ji nutulus nuo realybės, juo labiau ji užinteresuoja ir jam patinka.

Amerikonų spauda, žinodama šitokią minios psichologiją, daugiausiai ją maitina gerai išpustomis sensacijinėmis žiniomis, kurias tankiausiai, praslinkus kiek laiko, turi atitaisyti ir paskelbti visai kitoje prasmėje, negu pirmiausia pati žinia buvo paskelbta. Ir šitas Amerikos publikai patinka — mat ji labai myli „eksaitmentus“.

Tačiau nekuri ir Amerikos lietuvių laikraščiai pradeda sekėti amerikonių spaudą ir kiekvienai progai pasitaikius maitina savo skaitytojus sensacijomis, visai nepareikšdami net abejonės prie tokių sensacijinių žinių. Kuomet tokios sensacijinės žinios platinama apie neturintius svarbos dalykus, tai dar tas galima atleisti, nes anot amerikonių patarlės: „business is business“, tačiau kuomet svarbiuose politiniuose klausimuose — ypač Lietuvos valstybiniuose klausimuose yra dedamos be jokios abejonės išreiškimo sensacijinės žinios — tankiausiai Lietuvos priešų paleistos, tad šitokios žalingos akcijos jokiais motyvais negalima pateisinti. Juk tik su maža išimtimi, kiekvienas Amerikos lietuvis gyvena kartu su Lietuva jos skausmus ir nelaimes — jos giedras valandas ir laimėjimus. Ir kuomet laikraščiai paskelbia neteisingas, Varšavos paleistas, skaudžias žinias Lietuvai, kiek bereikalingos širdperšos ir susikrimitumo priduoja žmonėms!

Nedyvai, kad tie Amerikos lietuvių laikraščiai, kurie tarnauja svetimos valstybės, džiaugiasi Lietuvos nelaimėmis ir kiekvieną lenkų paleistą šmeižti ant Lietuvos su didžiausiu džiaugsmu talpina, dar kuolabiausiai jį išpuosdami, nes tai yra jų pareiga — jie tik tam ir gyvena, tačiau negalima suprasti kuriuo tikslu tai daro net toki laikraščiai, kurie visomis išgalėmis remia Lietuvos nepriklausomybę ir širdingai rupinasi jos ateitimi. Nėra abejonės, kad jie tai daro nesivaduojami, kad blogas tikslas — jie nori tik naujas žinias paduoti savo skaitytojams ir tankiai suteikia tuomi ir Lietuvai, ir savo skaitytojams tikrą meškos patarnavimą.

Kaipo pavyzdį paimekime kad ir vėliausią žinią iš Genevos apie lietuvių sutikimą padalinti Lietuvą ir Vilnių atiduoti lenkam. Žinant Lietuvos žmonių griežtą nusistatymą šituo klausimu, kad Vilnių yra neatsiskiriama Lietuvos dalis, rodoti ga

lėjo buti aišku kiekvienam, kad jokia Lietuvos vyriausybės įstai ga nei delegacija nedrįs eiti prieš tokią griežtą tautos vilią, tačiau dauguma Amerikos lietuvių laikraščių patiki šitai lenkų paleistai žiniai per jų papirtas agenturas, ir be jokios abejonės išreiškimo, skelbia ją net sieksninėmis raidėmis! Ir štai po kelių dienų Lietuvos Inf. Biuras oficialiai praneša, kad šita žinia yra klaidinga, ir kad Lietuvos delegacija panašaus sutikimo nėra davusi.

Kam naudos padaryta šita žinia paskelbiant? Lenkam naudos, o Lietuvai žalos, nes pačioje Lietuvos paskolos vajuos pradžioje sudemoralizuota visuomenė ir ims ilgoką laiką, kol šitos skaudžios žinios pasekmės bus galutinai pašalintos iš visuomenės. Nėra abejonės, kad lenkai norėdami pakenkti paskolai šita žinia paleido. Todel Amerikos lietuvių laikraščių redaktoriai turėtų būti atsargesni su sensacijinėmis žiniomis Lietuvos valstybės klausimuose, kurias tankiausiai platinava Varšava.

PERŽVALGA

„Kaip smugis klerikalams. — Amerikos lietuvių klerikaline grupė, norėdama paimti į savo rankas visą katalikų judėjimą, paskelbė, kad tas bus tikras anarchistas, kuris rinks Amerikos lietuvių katalikų tarpe aukas be Tautos Fondo tarpininkystės. Prie tokių „anarchistų“ priskaityta net Kauno vyskupas Kerevičius, kuris kreipėsi į Amerikos katalikus prašydamas aukų Lietuvos „katalikiškam universitetui“ apsilengdamas su Tautos Fondu.

Prieš šitokią klerikalines grupės monopolizaciją Amerikos lietuvių katalikų veikimo, išėjo „Žvaigždė“ ir „Vanagas“. Pirmosios redakcija 35 num. savo laikraščio duoda ilgą surašą faktų ir nurodo, kad tokis klerikalines grupės pasielgimas yra priešingas net katalikų tiklybos dėsniams ir kad tikrais anarchijos vykintojais yra Tautos Fondo gynėjai, kurie kuomet tik gauna progos pasinaudoti katalikų aukomis, visiškai nepaiso savo partijos nutarimo ir patys įsigoruoja Tautos Fondu.

Už šitokią „revoliucionišką“ žygį, aukščiausiai minėti laikraščiai ir jų leidėjai, klerikalų politika ginančių laikraščių yra begalo smerkami. „Garasas“, „Vanago“ leidėjų kun. Janušą net šitai pasveikina:

„Drauge Albina! Man labai gaila, kad musų jaunystės svajonės, sielų troškimai ne taip išsipildė, kaip musų jaunystės pasiekimai traukė. Tamsta aplinkybių stumiamas, priešais savo vidinį jausmą, kaip ir priverstinai laikai kunigū. Pašaukimo tam neturėjai, bet neturėjai net tvirtos valios prieš tas stumiamas aplinkybes pasipriešinti. Aš atjuočiau ir apgalvotau. Tamstos vidinį sielos padėjimą. Aš suprantu, kad be pašaukimo liks kunigū ir šandien kunigystė ant tiek toleruoja, ant kiek toji kunigystė gelbsti pelnyti duonos kaspn. Iš praleistų valandų Tamstos klebonijoje aš žinau, kad ir Amerikon Tamstai atvykus vidinį jausmą nepasitaisė. Man ir dabar prisimena tasai pėnųčioje valgytas „steikas“ ir tie ranka mostelėjimai ant pasknių, apeigų ir... bažnyčios. Man prisimena taipgi ir tie Tamstos kritikai su „sesere“ Ona ir kita mėlynake kaip „gimnaitė“.

Jei šitokią „hereziją“ paskelbtų ne klerikalinis laikraštis, tai musų kunigai jį netik paskelbtų didžiausiai „bedieviu“, bet dar visas pastangas dėtų, kad tokį laikraštį kuogreičiausiai sunaikins! Dar nebuvo nei vienama Amerikos lietuvių laikraestyje paskelbta taip aiškiai inkriminuojančių katalikų kunigų užmetimų ir kaltinimų. Išvardyti katalikų kunigų tikru vardu ir pareikšti, kad jisai kunigu yra vien delto, kad sau lengvą duoną pelnytų — ant pasknių ir bažnytinųjų apeigų ranka moja ir apart to dar

prikišimas santykių su mergomis, juk galutiniai kunigų sukompromituoja ir jis daugiau kunigu buti negali, jei nori pildyti katalikų tikėjimo dėsnius. Tačiau klerikalų politiką valdantieji kunigai, beabejonės, pripažins pilnai „katalikišką“ šitą „Garso“ žygį, nes mat jisai inkriminuoja klerikalų politiką nepritarantį kunigų.

Štai kokis klerikalų „katalikiškumas“ ir jų „kriščiūniškųjų“ dora! Jie net katalikų kunigą stengiasi sukompromituoti inkriminuojančiais kaltinimais, kuomet tas nepritaria jų juodosios politikos užmačioms.

„Ginčiai del aukų. — Savu laiku „Vienybė“ pareiškė, kad Amerikos lietuviams savo aukas badaujančiai Rusijai geriausiai siųsti per Hooverio komitetą arba Lietuvos valdžios tarpininkystės, nes partijų įkiurties komitetas negalima pasitikėti, kurie tankiausiai, nors ir prakliausiamis tikslams sudėtas aukas, naudoja ir savo partijos reikalams.

„Laisvė“ į šitai atsakydama griežtai stovi, kad aukos buty siunčiamos per „darbininkų įkiurtus komitetus“ (darbininkais „Laisvė“ skaito tik komunistus) ir net nepasitikėjimo šesėj meta ant Hooverio Komiteto ir Lietuvos valdžios. Ji rašo:

„Kaip šelpsi Rusijos žmones Hooveris ir Lietuvos valdžia, dabar sunku pasakyti, bet visgi mes netikime, kad tos įstaigos nuosirdžiai šelpsi. Tuo tarpu gerai žinome, kad darbininkų įsteigti komitetai nuosirdžiai šelpsi Rusijos žmones, kurie dabar vargą kenčia.“

Gal but, kad tie „darbininkų komitetai“ ir nuosirdžiai šelpsi nelaimingus Rusijos baduolius, tačiau žinant kiek tie „darbininkų komitetai“ suteikė Rusijai medikales pagalbos, kurių atskaitų ištraukos buvo ir „Tėvynėje“ pagarsinta, mes visgi geriau pasitikime ir Hooverio komitetu ir Lietuvos valdžia, negu tais „darbininkų komitetais“. Pagaliau kuriuo tikslu „Laisvė“ taip griežtai reikalauja, kad visos aukos buty siunčiamos vien per jos kontroliuojamus „darbininkų komitetus“, jei jos partijai iš to jokios naudos nebus? Juk „Laisvė“, kuri aukščiausiai savo tikslu stato Rusijos reikalus, turėtų tik džiaugtis, kuomet išgirsta, kad kas nors rengiasi Rusiją šelpti. Dabar-gi ji net įtarinėjimais neabejotino teisingumo įstaigas sutinka ir nori, kad visos aukos eity vien per jos rankas. Kuriuo tikslu tas daroma?

Ant galo mes norime pastebėti dar vieną dalyką. Nors mes ir neabejojame apie Hooverio komiteto kompetentiškumą Rusijos šelpime, tačiau musų nuomone lietuvių aukos reikia siųsti vien per lietuviškas įstaigas, kad tuomi lietuvių galėtų savo pagalbą užrekoruoti Rusijos istorijoje. Šitas turės nemažos reikšmės ateities kaimyniniuose santykiuose Lietuvos su Rusijos. O siunčiant aukas ir per Hooverio komitetą, ir per „darbininkų komitetus“, apie šitas lietuvių aukas niekas nieko nežinos.

„Argi tautinių mažumų teisių varžymas? — Savu laiku buvo išsireikšta „Tėvynėje“, kad kiekvienas Lietuvos valstybės ir savivaldybių įstaigose esantis žmogus, mažiausiai nors suprasti turėtų valstybinę kalbą. Su šitokia musų nuomone nesutinka „Naujienos“ ir sako, kad tokis musų išsireikšimas yra neapmastytas ir kad mes perdaug lengvai rišame tokius svarbius klausimus, kurie net patiems Lietuvoje gyvenantiems žmonėms yra kėblūs išrišti. „Naujienos“ baigdamas savo kritiką šitai rašo:

„Tėvynė“ nori matyti Lietuvą grynai tautine valstybe, kas pats savaime nėra bloga; galima net pasakyti, kad tautinis elementas yra geriausias dalykas sutvėrimui stiprios ir gairios valstybės (valstybės, sudėtos ir tautų mišinio, subyrėjo karo laiku ir šmotts). Bet, deja, nevisuomet esti taip, kaip mes norime. Lietuvoje gyvena ne vienos tautos žmonės, keletas ir tautinių mažumų teisių varžymas ne padėtų succentuoti Lietuvos valstybę, o greičiau atvestų prie jos suskaldymo. Lietuva neturėtų eiti tuo keliu, kuriuo kitasyk ejo cariškoji Rusija.“

Niekas nei nenori, kad Lietuva eity cariškosios Rusijos keliais. Tačiau norint Lietuvoje įgyvendinti pavyzdinę valstybinių žvilgsniu tvarką, reikia pravedti bendra linija, kuri skirtų tautinių mažumų teises, nuo nešimo betvarkės į Lietuvos valstybinį gyvenimą. Pagaliau, nejaugi galima vadinti tautinių mažumų teisių varžymu, kuomet reikalaujama, kad Lietuvos valstybinį įstaigų ir savivaldybių valdininkai nors suprastų valstybinę kalbą. Juk tautų mažumoms leidžiama net valstybės reikalais einamos diskusijose vartoti svetimas kalbas, jau nekabant apie tautinę ir kulturing tautų mažumų laisvę. Pagaliau butų žingaidu žinoti, kur yra tokia valstybė, kurioje tautų mažumas drįstų vadinti absurdu, kuomet reikalaujama, kad tos valstybės valdininkai nors suprastų valstybinę kalbą ar kalbas? O Lietuvoje taip daroma! Kol Lietuvoje pripažinta įstatymais tik viena lietuvių kalba valstybine, tol kiekvienas valdininkas privalo įjį suprasti ir visus valstybinius užrašus tik ta kalba vesti. Kitaiptai Lietuva susilauktų tokios anarchijos valstybiniam gyvenime, kuri nei Lietuvai, nei jos tautų mažumoms jokios naudos neatneštų. Ir tas tikriausiai Lietuvą suskaldytų.

„Mes, SLA. nariai, privalome išmest savo tokius viršininkus, kurie palaiko dabartinę Lietuvos valdžią, nes jie prisideda prie žudymo darbininkų klesos. Musų viršininkai, organai ir mes visi privalome eiti su Lietuvos darbininkais, o ne su darbininkų engėjais-buržuais.“

KUR GERIAU?

Pastaruoju laiku gaunama daug nusiskundimų iš Lietuvos, kad esą labai sunku gyventi. Dauguma amerikiečių delei to kelia neišpasakyto triukšmo ir net nekuri „apaštalai“ mėgina žmonėms aiškinti, kad esą Lietuvoje daug blogiau gyventi, negu bile kurioje kitoje šalyje.

Nors ir Lietuvoje netruksta visokių trukumų, ypač politišku žvilgsniu didelės permainos reikalinga įvesti Lietuvos gyvenime, kad nebutų persekiojama pažangiųjų žmonių darbuotė, tačiau ekonomiškai žvilgsniu Lietuvos žmonių gyvenimas nesulyginamai geresnis, negu Lietuvos apsupančiose šalyse. Rusijoje badas, visokių lygi epidemijos ir kitos nelaimės žmones smaugia. Lenkijoje irgi ne kiek geriau. Tuo tarpu Lietuvoje šitų nelaimių žmonės neįjaučia.

Kad aiškiau atvaizdinus, koks skirtumas yra tarpe Lietuvos ir lenkų okupuotų Lietuvos dalių žmonių gyvenimo, čionai talpiname du laišku. Pirmutinis laiškas rašytas amerikiečio p. V. V. Vaisnoros, kuris neseniai nuvyko Lietuvon — Dzukijon (Laiपालिंग valsc.). Jisai tarp kitko šitai rašo:

„Lietuvoje gyvenimas dabar man daug geriau patinka, negu kad buvo pirmiausia, nes laudis daug apšviestėsnė ir daugiau susipratusi visais žvilgsniais. Visa bėda tame, kad amerikiečiams, papratusiems važinėti Amerikos traukiniais ir tramvajais, čionai labai nesmagu, kuomet reikia grįžti prie seniaus suprastų turėtų valstybinę kalbą. Su šitokia musų nuomone nesutinka „Naujienos“ ir sako, kad tokis musų išsireikšimas yra neapmastytas ir kad mes perdaug lengvai rišame tokius svarbius klausimus, kurie net patiems Lietuvoje gyvenantiems žmonėms yra kėblūs išrišti. „Naujienos“ baigdamas savo kritiką šitai rašo:

„Tėvynė“ nori matyti Lietuvą grynai tautine valstybe, kas pats savaime nėra bloga; galima net pasakyti, kad tautinis elementas yra geriausias dalykas sutvėrimui

tik gali! Taipgi raginkite, kad kuodaugiausiai, ir kuogreičiausiai amerikiečiai grįžtų namon, nes juo daugiau ir greičiau Amerikos lietuvių — ypač su kapitalu, Lietuvos parvažiuos, juo greičiau bus galima Lietuvą padaryti lygia su kitoms valstybėms. Čionai reikia tuojaus tiesti geležinkeliai, statyti plynų, lentpiuvės, stiklo, verpimo, audimo ir daug kitokių dirbtuvių, elektros varymo stotys ir tt. Šitie visi darbai amerikiečių kapitalo laukia!“

Antras laiškas rašytas iš lenkų okupuotos Lietuvos (autoriaus vardo, delei visiems suprantamų priežasčių, neskelbiame), kurį mums pridavė SLA. narys p. V. Marteckis iš New Britain, Cohn. Šitame laiške, tarpe kitko šitai rašoma:

„Kadangi mes gyvename po lenkų valdžia, tai gyvenimas neapsakomai sunkus. Mokesčius lupa neapsakomai didelius ir taip jei kokį daigtelį dar turi, tai reikia slėpti kogiliausiai, nes lenkai viską atima. O jei kas drįsta pasipriešinti, tai tą areštuoja ir kelias dienas laiko kėlėjime nevalgiusius, nes paslenkus labai maisto stoka — net kareiviai badauja, tai ką ir kalbėti apie areštuotųjų pavalydinimą. Lenkų kareiviai iš savo valdžios beveik nieko neįgauna, todėl baisiai apliplėšinėja gyventojus, nes ką nuo žmonių prisiplėšia, tai tik tuomi maitina. Jie net ukininkų šunis šauda ir šiaip gauda ir sakoma mėšų suėdą o iš skuros sau keles suviausi.“

Gegužės 30 d. šitie Varšavos banditai užpuolė Vaičiūliškių, Vaiponios ir Soželkų kaimus, žmones taip žvėriškai sumušė, kad jų dauguma dar ir dabar randasi ligoninėse, gyvulius iššaukė, arklius ir jaunus vyrus suėmė išvarė į Lenkiją. Daug vaikų suėdė ir vieną moteriškę iki smert sušaukė; su jaunoms moterims ir merginoms taipgi žvėriškai pasielgė — daugumą išgėdino. Turto išvežė baisiai daug! Nekuriems žmonėms badas beliko.

Jūs bėdavojat, kad Amerikoje bloga gyventi, tačiau jūs nežinote kaip mums reikia gyventi. Žinoma jums nesmagu gyventi svetimoje šalyje, tačiau jūs laimingi esate, kad jums neprisoje gyventi tu karės baisenybių, kurių nei aprašyti negalima ir kurios mums reikėjo iškentėti ir dabar dar lenkai mus baisiausiai kankina. Kuris sugrįžta iš Amerikos ir pamato šį karą laukę gyvenimą, ypač jei tenka po lenkais pakliuti, tai keikiasi pats save, ir jei tik gali, tą tuojaus atgal į Ameriką važiuoja.“

Tad kur geriau gyventi? Tačiau tie Amerikos lietuvių rėksiniai, kurie Lietuvoje nieko gėra nemato, apie šitokius barbariškus lenkų darbus nei pusė žodėgalo neprisitaria. Žinoma, Lietuvoje sunku gyventi, kaip karos audros nuterijoje ir naujai besiskuriantioje šalyje, tačiau net Lietuvos biednuomenė gyvena nepalyginamai geresnėse sąlygose, negu Rusijos ar Lenkijos žmonės. Lietuvos žmonių gyvenimą nemažai sunkina dar ir ta aplinkybė, kad reikia budėti su kalaviju rankoje savo laisvę saugojant priešais Varšavos junkerių imperializmo užmačias. Kaip greitai bus galima galutinai demobilizuoti Lietuvos kariuomenę, taip greitai ir Lietuvos gyvenimas pagerės, nes daug jaunų ir patyrusių jėgų stos kurybos darban. Tuomet ir valstybinės įstaigos apsisvalys nuo biurokratizmo liekanų.

„Mes, SLA. nariai, privalome išmest savo tokius viršininkus, kurie palaiko dabartinę Lietuvos valdžią, nes jie prisideda prie žudymo darbininkų klesos. Musų viršininkai, organai ir mes visi privalome eiti su Lietuvos darbininkais, o ne su darbininkų engėjais-buržuais.“

„Mes, SLA. nariai, privalome išmest savo tokius viršininkus, kurie palaiko dabartinę Lietuvos valdžią, nes jie prisideda prie žudymo darbininkų klesos. Musų viršininkai, organai ir mes visi privalome eiti su Lietuvos darbininkais, o ne su darbininkų engėjais-buržuais.“

„Mes, SLA. nariai, privalome išmest savo tokius viršininkus, kurie palaiko dabartinę Lietuvos valdžią, nes jie prisideda prie žudymo darbininkų klesos. Musų viršininkai, organai ir mes visi privalome eiti su Lietuvos darbininkais, o ne su darbininkų engėjais-buržuais.“

SLA. REIKALA!

MANO TEISYBĖ! Įvykus Hartfordo komunistėlių avantiūrai prieš SLA., pažymėjau, kad tai yra pradžia komunistinių atakų ant mūsų organizacijos. Mat šitie evan-

tiuristai jau apsidirbo su visomis tomis organizacijomis, kurjie buvo įsibrovę, tai dabar atėjo eilė ant SLA. Juk šioje organizacijoje priklauso keli dešėtkai komunistų, tad nėra abejonės, kad jie mėgins ir čionai savo tikslų pasiekti — pagrobti organizaciją į savo rankas, o jei to nepasieks — ją griauti. Ir šitokia mano išvada neapamatoma. Štai „Laisvė“ netik kad nepasmerkia savo draugų pirmuo žygio, atlikto Hartforde, bet dar ji mėgina juos teisinti, net pačių įvykių faktus aukštyn kojom apversdama. To buvo galima ir tikėtis iš komunistinės grupės organų.

Tačiau juo artinasi SLA. Pild. Tarybos rinkimai, juo aiškėja komunistų tikslai. Štai vienas „Laisvės“ bendrabarbių aprašo SLA. 7-to apskričio išvažiuojamą, kuriame aiškiai pabrėžia savo tikslus. Kiek teisingas šitas aprašymas — nežinau, tačiau čionai jau mėginama pravesti agitacija už savus žmones. Bekalbant tulam komunistų „kalbėtojų“ duodama sekantis neva klausimas:

„Ką mes, SLA. nariai, privalome daryt su savo organais ir jų vedėjais, kurie palaiko Lietuvos valdžią, kuri šauda musų brolius Lietuvoje?“

Ir kalbėtojas į tai štai kaip atsako: „Mes, SLA. nariai, privalome išmest savo tokius viršininkus, kurie palaiko dabartinę Lietuvos valdžią, nes jie prisideda prie žudymo darbininkų klesos. Musų viršininkai, organai ir mes visi privalome eiti su Lietuvos darbininkais, o ne su darbininkų engėjais-buržuais.“

Vadinasi nurodoma SLA. nariams, kad sekančiuose Pild. Tarybos rinkimuose jie balsuotų už komunistus, o kuomet juos išrinkt SLA. Centro viršininkais, tuomet SLA. komunizmas jau įvykintas.

Ne mano reikalas nurodyti SLA. nariams už ką jie turi balsuoti, tačiau komunistiškiem avantiuristam turii štai ką pasakyti: pertrumpos, vyručiai, jūsų kelnės, kad įvykdžius komunizmą musų organizacijoje. Visų pirma SLA. įstatai to nedaleidžia. O antra šios šalies valdžia musų organizaciją globoja ir prižiūri, todėl nors jūs išrinkite ir visus savo žmones į Pild. Tarybą, visviena jie bus priversti eiti tais pačiais keliais, kuriais eina ir šiandieniniai musų organizacijos viršininkai. Tu reikalauja SLA. įstatai ir šios šalies teisės, valdžinos fratarneles organizacijas. Bereikalingos jūsų atakos — jomis nieko sau pageidaujamo nepasieksite!

Kaslink SLA. organų ir jų vedėjų, kurie remia Lietuvos valstybės nepriklausomybę, ką komunistai vadina „palaikymu Lietuvos valdžios, tai bereikalinių gal juos kaltinama, nes jie tuomi tik pildo SLA. įstatų pagrindinius punktus ir pereito SLA. Seimo nutarimus. Nors „Laisvė“ ir jos bendrabarbiams nepalyginamai geresnėse sąlygose, negu Rusijos ar Lenkijos žmonės. Lietuvos žmonių gyvenimą nemažai sunkina dar ir ta aplinkybė, kad reikia budėti su kalaviju rankoje savo laisvę saugojant priešais Varšavos junkerių imperializmo užmačias. Kaip greitai bus galima galutinai demobilizuoti Lietuvos kariuomenę, taip greitai ir Lietuvos gyvenimas pagerės, nes daug jaunų ir patyrusių jėgų stos kurybos darban. Tuomet ir valstybinės įstaigos apsisvalys nuo biurokratizmo liekanų.

„Mes, SLA. nariai, privalome išmest savo tokius viršininkus, kurie palaiko dabartinę Lietuvos valdžią, nes jie prisideda prie žudymo darbininkų klesos. Musų viršininkai, organai ir mes visi privalome eiti su Lietuvos darbininkais, o ne su darbininkų engėjais-buržuais.“

Viršinkai privalo tuos nutarimus pildyti ir juos pildo. Senas Socialistas.

PROTOKOLAS

SLA. 1-mo apskrčio dvyliktas suvažiavimas įvyko rugp. 28 d. 1921 m. J. Belkevičiaus salėje, Tamaqua, Pa.

Apskrčio pirm. J. Taunius pasivėlinus atvykti į laiką, suvažiavimą atidarė apskr. rašt. S. Bulota 11-tą val. ryte ir pakvietė susirinkusius išrinkti tuo laikiną susirinkimo vedėją, kuriomai buvo nuskirtas A. Staniškas.

A. Staniškis užėmęs pirm. vietą, pakvietė A. Šaukevičių ir A. Žilinską priimti atstovų mandatą. Kol mandatai bus sutvarkyti, pirm. pakvietė SLA. Prezidentą St. Gegužį prakilbėti ir susirinkusius.

Užbaigus p. Gegužių savo kalbą, išsiskaitė atstovai vardais, kuriuos atsianti sekantis SLA. kuopos: 13 kp., Minersville, Pa. — J. Bubnys ir J. Šeška. 23 kp., Shenandoah, Pa. — A. Staniškis, J. Staniškis, A. Šaukevičius, A. Žilinskas.

39 kp., Gilberton, Pa. — J. Paulukonis. 132 kp., Seltzer City, Pa. — J. Dauskys, J. J. Brengelienė. 187 kp., New Philadelphia, Pa. — S. Bulota, A. Jakaitis, J. Raulinaitis.

204 kp., Tamaqua, Pa. — V. Petkevičius, J. Stulgaitis, P. Stankevičius, F. Vasiliauskas, J. Vekaitis, A. Gurauskas.

114 kp., Hazleton, Pa. — S. Šingzdą, M. Berzinską. 211 kp., Mahanoy City, Pa. — St. Gegužis, J. Greimas, Z. Karkauskas. 283 kp., Coaldale, Pa. — J. Ligonas, T. Kvietulaitis.

303 kp., Shenandoah, Pa. — A. Klimas, J. Klimas, J. Dzventauskas.

Nuo apskrčio valdybos dalyvavo J. Taunius, apskr. pirm. Tokiu būdu suvažiavimas dalyvavo 29 atstovai. A. Staniškis patiekė dienotvarkę, kurią suvažiavė vienbalsiai priėmė ir nutarė, kad visi atstovai turės sprendžiamąjį balsą.

Suvažiavimo vedėjų išrinktas A. Staniškis, rašt. S. Bulota. Pereito suvažiavimo protokolą perskaitė apskrčio rašt. S. Bulota. Protokolas priimtas vienbalsiai.

Apskrčio valdybos (pirm. ir rašt.) raportai priimti vienbalsiai. Išrinktas — J. Klimaitis, neatsvykę ir raportu neatsiuntė. Organ. — A. Banišauskas suvažiavime nedalyvavo. Bet raportą atsiumė raštu. Jo raportas priimtas.

Iš sekretoriaus raportu pasirodė, kad prie SLA. 1-mo apskrčio priglū 17 SLA. kuopų su 861 nariu, ir kad nuo perėmė tuomet rugp. mėn. iki šiol, apskrityje surengė prakalbų maršrutą, judomų paveikslų maršrutą ir išvažiavimą. Finansinį sąlykumą per tą laiką buvo su \$322.29 įplauku ir \$142.51 išmokėjimu; šandien apskr. izde yra \$238.36.

Išvažiavimo rengimo komisijos raportas priimtas. Sulig raportu, tai šiuo metu birž. mėn. buvęs išvažiavimas davė apskrīčiui pelno \$96.80.

Parupinimui siėninių kalendorių (del SLA. agitacijos) 1922 m. metams komisijos raportas priimtas. Šios komisijos narys A. Staniškis išduodamas raportą, parodė ir paveikslus, kurių vieną suvažiavimas išsirinko ir tą pačią komisiją įgalioavo ir toliaus tuom reikalui rūpintis.

Nutarta, kad kuopos galės paduoti savo užsakimus kalendorių komisijai ne vėliau spalio 20 d. š. m. Po tam užsakimai nebus priimti. Už kalendorius kuopos, kiek užsakys, apmokės apskrīčiui iš savo izdų.

Nutarta rengti Brandienės koncerto maršrutą, kuris prasidės šioje apielinkėje apie pabaigą spalio (Oct.) mėn., š. m. Kuopos norin čios surengti savo mieste koncertą, malonės apie tai pranešti apskrīčio rašt. ne vėliau 20 d. rugšėjo, š. m.

Nutarta padaryti pertrauka pietums ir susirinkti 2 val. po pietų. Tuom laiku nuskirta komisija iš St. Gegužio ir A. Klimo peržiūrėjimui apskr. knygų.

Sesija II.
Sesiją atidarė A. Staniškis 2 val. po pietų ir pakvietė peržiūrėjimo knygų komisiją duoti raportą. Raportas priimtas.

Raportė pasirodė, kad komisija rado viską tvarkoje, tik su mažą „klaidą“. Butent, komisija rado mažai ant \$1.58, negu sekretoriaus raporte pasakyta. Šią klaidą pataisyti suvažiavė įgalioavo sekretorių ir buvusį išdėininką.

Nutarta rengti Liet. Filmų Bendrovei judomų paveikslų maršrutą su ta išlyga, kad prieš prasidėjimą rodyti paveikslus, būtų tinkamai prirengtas apskelbimas apie SLA. naują dingumą. Taipgi, jei kuopos turės tinkamą ypatą, kad būtų į publiką prakalbėta apie SLA. laikė pertraukos.

Filmų Bend. maršrutą surengti pavesta J. Tauniumi (Kulpmont, Pa.). Išrinkta komisija iš St. Gegužio ir J. Taunio pasirupinimui surinkti knygų ir pasiųsti jas į Lietuvą, kur jų stoka. Komisija apsiėmė padaryti tame tinkamą žingsnį.

Nutarta paaukoti iš apskr. izdo SLA. Prieglaudus Namu Fondui \$25.00.

Nutarta paaukoti 25 dol. iš ap-

skrīčio izdo toms įstaigoms, veikiančioms Lietuvoje, kurios rūpinasi pagelbėti gražiniams iš Rusijos Lietuvos tremtiniams, neatsižvelgiant jų religijinius nei politinius įsitikinimus.

Nutarta organizuoti apskr. chorą. To reikalui varymū išrinkta komisija iš J. Taunio, A. Staniškio ir A. Šaukevičiaus.

Sekamam metui apskrīčio valdybon išrinkta šie SLA. nariai: Pirm. — J. Taunius, Box 376, Kulpmont, Pa., rašt. — S. Bulota, Box 198, Silver Creek, Pa., izd. — J. Staniškis, Shenandoah, Pa., organ. — A. Banišauskas, Box 73, Tamaqua, Pa.

Sekantį suvažiavimą nutarta laikyti sausio 30 d., 1922 m., Minersville, Pa.

Nutarta J. Tauniumi bilą \$6.18 apmokėti, už laiškus ir kelionę į suvažiavimą.

Pirm. A. Staniškis.
Rašt. S. Bulota.

SLA. 1-imo APSKRİCIO KUOPŲ DOMEI.

Šiuomiu pranešu, kad SLA. 1-imo apskrīčio valdyba, suvažiavimui užgynus, vėl padarė sutartį su Lietuvių Filmų Bendrove rengti šioje apielinkėje krutamų paveikslų maršrutą. Maršrutas prasidės nuo 8 d. spalio, š. m. ir tęsis iki 28 d. to paties mėnesio.

Taigi visos šioje apielinkėje esančios SLA. kp., kurios tik gavote pakvietimą laišku, rengkite savo mieste krutamų paveikslų vakarus. O kurios kuopos da tokių pakvietimų negavote, bet manote, kad tokį vakarą savo mieste surengti galėsite — atsielpinkite, aš paskirsių dieną ir išsiųsiu visas kitas reikalingas informacijas.

J. D. Taunius,
Kulpmont, Pa.

I. SLA. NARIUS, GYVENANČIUS ONEIDOS APSKR., WISCONSIN VALSTIJOJE.

Žinodami, kad Oneidos apskrityje yra apgyventas lietuviams, bet čia nėra Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kuopos, o pavienių SLA. narių randa pūtinus skaitlius. Todėl kreipiamės į jus gerbiamieji SLA. nariai ir simpatizantai, kad pagelbėtumet suorganizuoti Rhinelanderijos to motiniškos draugijos kuopą, kuri jau šelpia savus narius per trisdešimt su vėšum metų ir yra laisva nuo visokių tikibinių ir partijinių disciplinų.

Nežinodami visų SLA. narių gyvenančių Oneidos apskrityje adresu, esame priversti kreiptis per organą, kad atsiųsktumet ir stotumet prie įkurimo SLA. kuopos Rhinelanderijoje, o McNaughton, Woodboro ir kitų kolonijų lietuvių galės be vargo priklausyti į vieną kuopą, nes visų kolonijų lietuvių yra apilinkybiu priversti lankytis Rhinelanderijoje su visokiais reikalais.

Senieji SLA. nariai arba norintieji pagelbėti suorganizuoti kuopą su visais reikalais kreipkitės į M. A. Šarkio viešbutį ir iš čia sužinosite visas informacijas, kada įvyks pirmas susirinkimas ir kokią vietą. SLA. centras jau kuopai yra ir numerį paskyręs — 310, tik reikia jį įvykdyti gyvenimui.

Stasys A. Dementis,
R. 3, Rhinelander, Wis.

PRANEŠIMAS.

Nors nesmagu pranešti tokios permainos SLA. 52 kuopoje, tačiau reikiu skaitytis su įvykusiū faktu. Mūsų kuopą apledžia ir išvažiuoja Lietuven per 18 metų jau tarnavęs ir jos reikalus tvarkęs ir vedęs kuogeriausiasios tvarkoje sekretorius Antanas Bagdonas. Jo vietą užima kuopos reikalų vedimo energiškas ir darbštus narys Jonas Eramičius, 211 S. Poplar St., Mt. Carmel, Pa.

Linkėdamas gerb. Bagdonui laimingos kelionės ir pasekmingso darbuotės sugrįžus tėvynėn, kartu linkiu ir naujam 52 kp. raštinkimui gerai ir pasekmingai darbuotis mūsų organizacijos labui. Butų labai geistu, kad naujas sekretorius savo darbštumu išjudintų kuopą prie darbo taip, kad trumpejo ateityje nors dvigubai nariais pasidagintu, nesamūsų mieste yra tam tinkamos dirvos.

Kuopos narys.

LIETUVIAI AMERIKOJE

BROOKLYN, N. Y.

Rugšėjo 3 d., 1921 m., Baltic American Line laivų kompanija surengė iškilningus pietus vietos lietuvių darbuotojams ant laivo „Lithuania“.

Apie pirmą valandą po pietų susirinkus gražiame būreliu lietuvių, dalyvaujant pačiam kompanijos prezidentui p. Straus, laivo kapitoniui I. Munch-Moller ir visiems laivo įgulos viršinkams, prasidėjo iškilningas pietus. Pirmos klasės valgomasis salionas buvo puikiai papuoštas, kur žymiausioje vietoje buvo išskirta Lietuvos vėliava ir svečiam žengus ir minėtą salioną, laivo orkestra pagrąžino Lietuvos imną ir prasidėjo puikys pietus.

Bagiant pietauti p. Straus pareiškė, kad laivo kapitoniui sutinkant, šiam papiečiui laivas „Lithuania“ yra paverdamas lietuviams pasilinksminimui ir po pietų jie galės pereiti visą laivą, apžiūrėdami visus jo sky-

rius. Taipgi p. Straus pareiškė, kad Baltic American Line kompanijos nusistatymu yra, kad visi pasaziėriai gautų kuogeriausį maistą, patarėnavingi ir priežūrą laike kelionės. Taipgi laivo kapitonas Munch-Moller pareiškė, kad šitie pietys niekuomai nesiskiria nuo kitų pietų, kuriuos gauna pasaziėriai visų klasių, tik su tuo skirtumu, kad laivui atsitolinus tris mylias nuo krašto pasaziėriai gali gauti visokių „gardumėlių“ išsigerti, ko dabar, laivui stovint prielaukoje, svečiai negali gauti. Jis sako, kad ant mūsų laivo pasaziėriai gauna tris kartus į dieną kiek tik nori pavalyti ir dir apat to gauna užkandį kas tik nori. Taipgi kudikiai gauna pieno kiek tik nori.

Išsakučia dar ir daugiau kalbėtųjų iš svečių, kurie pareiškė ką yra girdele nuo savo draugų, keliauvusių Baltie American linijos laivais. Kiekvienas kalbėtojas, kurių tarpe buvo du keliauvusiu Europon minėtoms linijos laivais, atsiliepė kuogeriausiai apie sąlygas kelionės. Vienas kalbėtojų perskaitė padėkos laišką keliauvusių lietuvių laivui „Estonija“, kuriomui dėkavoja kompanijai ir laivo kapitoniui už gerą maistą priežūrą ir patarnavimą. Po šituo laišku yra pasirašę apie 75 asmenys.

Papietavus ir svečiams linksmai pasikalbėjus, kapitonas pakvietė visus peržiūrėti laivą. Reikia pažymėti, kad Munch-Moller yra labai malonus ir draugiškas žmogus, kuris pats vedė svečius ir kiekvienam skyrė viską paaiškino. Pervėdė per visų trijų klasių miegamuosius kambarius, valgomuosius salionus, per virtuves, kepyklas, maisto sandėlius, laivo ligoninę ir kt. skyrus. Ištikrųjų reikia pasakyti, kad labai įdomu buvo matyti ir patirti ta visa sistema ir tvarka, kurioje laivo pasaziėriai yra visukuomai aprūpinami. Maisto sandėlis išrodė lig kokia milžiniška krautuė, kurioje prikrauta visokių maisto produktų. Mat šitas laivas talpina savyje 1,458 pasaziėrius, tad tokiam skaitliui žmonių ištilto reikalinga daug maisto. O kur dar visa laivo įgula?

Perėjus per visą laivą gauti tokiu įspūdžiu: visur švarumas ir sanitaritiskumas pirmos klasės. Kambariai visų klasių yra švarūs ir gerai įrengti, su elektro šviesa apšviėiami. Ir turiu pasakyti, kad kiek man teko matyti laivų, tai „Lithuanian“ trečios klasės kambariai yra geriausieji įrengti. Sakoma ir kitų šios kompanijos laivų kambariai panašiai įrengti.

Beje einant per visus laivo skyrus teko sutikti ir keletas lietuvių dirbančių ant šio laivo. Ned laivo orkestruos dirigentas yra lietuvis — Stasys Liškus iš Saulių miesto. Taipgi yra ir pora muzikantų lietuvių. Beveik su kiekvienu laivo partautoju galima susikalbėti rusiškai, kurie yra latviai ir rusai. Taipgi orkestro dirigentas p. Liškus pasiguodė, kad jisiai turi brolių Petrą Liškų, gyvenančių Philadelphia, Pa., tačiau nežinau jo adreso ir negalės su juom susirašinėti, nors turės laisvą svažiavimą, todėl paršė, kad jei kas jo brolių žino, arba pats Petras malonėtu jam pranešti šiuo adresu: Stasys Liškus, Steamer Lithuania, Pier 5, foot of 43rd St., Brooklyn, N. Y.

Dalyvavę.

PITTSSTON, PA.

Mūsų komunistai kur tik lytis jų propagandos reikalai visur ir visados stengiasi muilo burbulą išpūsti ir milžiniškai didelį kalną. Panašų burbulą pučia tulas J. B. „Laisvė“ num. 207, aprašydamas SLA. VII apskrīčio išvažiavime, rugpiucio 15 d., Rocky Glen parke, komunistų prakalbas. Apie SLA. VII apskrīčio išvažiavimą pirmiausiai reikia pastebėti štai kas: išvažiavimą atsilankė vien visi šios apielinkės SLA. nariai ir lietuviai Susivienijimui simpatizuojanti, skaitliuose septynių-astuonių tukstančių ypatų. Kadangi šiame parke randasi did jautnuolių įvairių žaislų ir pasilinksminimui, tai apskrīčio valdyba jokio programo nerengė. Ypatinai dar ir delto, kad parkas gautas gana vėlo-kai, matkerikalų šauka buvo VII apskrīty parko savininkams įskundus, kaip komunistų draugiją, priešingą Suv. Valst. valdžiai. Taigi del šios priezasties programą surengti nebuvo nei galima. Rods buvo užkviestas su prakalba advokatas Lopatto ir nors iš pradžių kalbėti apsiėmė, bet vėliaus atsisakė.

Tai tiek apie programą. Dabar kaslink komunistų prakalbų. Apie ketvirtą valandą po pietų, tulas vaikas man pranešė, kad girioje šalimais parke, kasžinkas laiko prakalbą. Žingeidus buvo prakalbos giridėti, tad ir nuvykau į pažymėtą vietą. Čiraitėje buvo susirinkę apie septyniuosdešimtis ypatų abiejų lyčių. P-as Tabaras atsiėmęs prie medžio daro tvarką, šaukia kalbėtojus ir taip gerai išsakuė, kad nepasakė nei vieno kalbėtojo pavardės. Kalbėtojai-komunistai buvo du: vienas vietinis, o antras pribuvęs su propagandos reikalais iš Detroit, Mich. Žinoma šie du kalbėtojai rėžė savo kalbas kaip tikriems komunistams pridera kalbėti. Pakelkė Lietuvos „buožų“ valdžią, parėkavo amerikoms kapitalizm, pakolijo SLA. narius, kad nesugriaua SLA.

buržjų draugijos ir ant galo pasiėlė įvesti visur ir visame Rusijos bolševikų „rojų“ ir tuomi prakalbos užsibaigė. Apie tuzinas bolševikuojančių mušikių suplojo delnais ir po viskam. Taipgi p. F. Živaterkauskas vieną kalbėtojų suvarė ožio ragani ir lietuvių būrelis išsiskirstė, nepalikdami savo mintyse žymės nei apie garsius kalbėtojus, nei apie jų peršamą aukšninį bolševikų „rojų“.

Juokingas įvyko nuotikis kuomet J. B. kalba apie išpardavimą komunistinio turinio literaturos „darbininkiškų knygų“. Užsibaigus visoms ceremonijoms, vienas propagandos skleidėjas pradėjo daininti tarpe susirinkusių lietuvių lapelius apie Lietuvos „buožų“ valdžią. Suteikęs vos keletą lapelių aplink jį stovintiems ir neužbaigus darbo, dingo it komparas be pipirų. Mat tula lietuviė mergaitė, laikydamas motinos sįjoną pasakė: „dėdė ateina“. Nors tai buvo tikras mergaitės pareiškinys, nes pribuvo jos dėdė — lietuvis anglekasytis, bet šis komunistiškas „karžygis“ pamanė, kad tai kalbama apie „dėdė“ policinant. Na, ką jau besakyti, jei būtų pasirodęs nors gužkuotas geležinkelio konduktorius! Tuomet beabejonės abu „karžygiai“ — kalbėtojai su tuzinu pribuvusių pasekėjų, butų kaip žvirbliai į šiaudus sulindė.

Užbaigiant turiu pastebėti SLA. narių ir abelmi lietuvių pakanta. Kada reksnys komunistų agitatorius užgauna lietuviu jausmus, niekindamas viską, kas liet. yra brangu, liepdamas atsižadėti prigimtos šalies, atsižadėti draugijos iš kurios atsitikus nelaimėi jis ir jo šeimyna gauna pašalpą, tai mušikius sučiapa lupas tyli. O užbaigus agitatorių kalbėti, nors tuzinas sutančikėjusių ploja delnais, tai SLA. narys neprataręs žodžio numoja ranka ir atsitolina.

Iš visko ką čion pasakiau, yra aišku, kad iš muilo burbulu komunistai nori padaryti didelį kalną — išgarsinti SLA. 7-to apskrīčio išvažiavimo didelį nuotikį. Ir nors tas komunistams neatneš jokios naudos, bet iš antros pusės visgi yra aišku, kad prieš SLA. yra varoma klerikaliskai-komunistiška kampanija.

J. Kazakevičius.

CENTRAL FALLS, R. I.

Tveriasi SLA. kuopa.

Šis miestelis yra apie 5 mylios iš šiurų nuo Providence, R. I. Jis yra apgyventas daugiausiai lenkais ir kitų tautų žmonėmis. Gi apie lietuvius, čionai gyvenančius iki šiam laikui laikraščiuose visai nebuvo matyti, nežinurint, kad čionai gyvena apie 20 šeimynų ir kelioška pavienių lietuvių. Tik galima, kad daugelis jų bijojo save ir pasivadinti lietuviu, nes lenkų kunigas jiems prikalė į galvas, kad lietuviai yra „pagony“ ir tt. Tačiau randsi keletas lietuvių, kurie skaito lietuviškus laikraščius ir stoja už Lietuvos reikalus. Bet kada dangi iki šiam laikui nesirado jokios lietuvių organizacijos, tai ir apie juos nieko nebuvo girdėti. Mėnesis laiko atgal man atvažiavus čionai, pastikęs lietuvių sode arba kur ant gatvės, pradėjau įkalbinėti, kad reikalinga sutverti tos praklinios ir visiems žinomos organizacijos SLA. kuopa. Dabar esam jau surašę apie 12 ypatų ir todėl pilnai tikimės, kad greitū laiku bus sutverta SLA. kuopa.

Čionai randsi visokių išdirbyščiu. Nekuriuos iš jų stovi visai uždarytos, kitos dirba 3-4 dienas savaitėje, išskyrus šilkų audimo dirbtuves, kurio čionai randasi gana daug ir visos jos dirba gerai — kitos dirba dieną ir naktį. Atvažiavus iš kitur galima lengvai darbas gauti. Uždirbti galima tarpe 20 ir 35 dol. savaitėje. Kalkurius dirbtuves galima ir mokinius, mokėdamos jiems 6 dol. savaitėje laike jų mokinioms.

Ed. Čiočys — SLA. narys.

LAISVAS SKYRIUS

(Už išreiktas šiam skyriuje mintis, Redakcija neima atsakomybės).

SAVIEŠIEMS ŠPYGA — SVE- TIEMISIEMS RIEŠKUČIOMS.

Stebėtinas mūsų lietuvių dosnumas ir gailišdydstė. Mūsų šis, kuris už jo liuosybę vaitoja krau lauke pa filktas su sudraskyta kratine — tai jam tarsi ant pajukos, vietoj pagalbos — špyga!

Rusijos muzikas, kuris iš tinginystės ir apsilėidimo šandien badaujamas, dosni lietuviu ranka — rieškučiomis suteikia auką. Dar daugiau! Neužaugo rambai ant nugaros tot rusijos lietuviu, kur kazonas su našgaika iškapojo — atsigrįžęs iš išėmęs iš savo alkany našaičių burnos duonos kasnelį — ištesia tam pačiam kazokiui, kad sutvirtėjęs didesnę rambę jo nugaron šaukia.

Lietuvi — atminik Kražių skerdynė — atminik kad tau per 40 metų buvo ištraukęs lėžuvį iš burnos ir tu negalėjai viešai savo prigimtos kalbos mokyties — ir tukstančiai tukstančių žygių nežmoniška skriauda padaryta tau ir tavo vaikams.

Nesakycinu nieko jums Kulpmont, Pa, lietuviai, SLA. 241 kp. nariai, kad atlikę savo priedermę link savo šeimynos, link savo brolių mirstan-

čių už jus liuosybę — likučiais sušelpiat savo didžiausį priešą. Bet šandien toli gražu savo uždoties, savo šventos priedermės neatlīgė, atpėnė naujus retezis nelaisvės kalat ant savo tikrų vaikų sprando ir ranykų. Pagalvokit ką jūs darot! Šandien tukstančiai lietuvių miršta iš bado ir ligų išguitų gilumon Rusiė — jūs apie juos pamiršot, bet apie Rusijos muziką pamenat!

Taigi širdingai ačiuoju jums dosnūms ir gailišdydziai Kulpmont, Pa, lietuviai, kad vietoje šelpiti savuosius, pirmiausiai rupinatės svetimū — savo buvusį engių reikalais.

Lietuvos draugas Redakcijos pastaba. Nors ir idėjone šita raštelį į „laisvų skyrių“, kuriame išreiktos mintys „Tėvynės“ redakcijai neuždėd jokios atsakomybės, tačiau visviena manome yra reikalinga padaryti nors keletas pasta-

Tiesa, buvusioji Rusijos caro valdžia daug kruvinų scenų surengė mūsų tėvynėje, kad Lietuvos žmonių kraujuose amžiniai palaidojus jų tautinę samonę, kad išplėšus jiems meilę ir prisirišimą prie gimtojo krašto. Petrogrado biurokrati padarė Lietuvai tokių skriaudų, kurios bus įrašytos lietuvių tautos istorijoje kruvinomis raidėmis ir kol Lietuvos vardas skambės šiame pasaulyje, tol lietuviai tais skriaudais minės, tačiau ar galima visa tauta kaltinti už buvusios caro valdžios žveržikus? Juk ir tas pats Rusijos mušikas ken tė nemažai nuo caro valdžios. Ir kuomet šandien šitūs nelaimingus Rusijos žmonelius ištko nelaimė — milijonai jų badaują ir pagalbos šaukia į visą pasaulį, ar galima nuo jų užsisukti vien tam, kad buvusioji jų šalies valdžia mus kadai tai kankindavo. Ar žmoniška būtų jei lietuviai keršinty šitokiū tragišku momentu, kuomet nekaltų kudikių tukstančiai bado miršta? Pagaliau tokis kerštas būtų silpnadvasių žmonių kerštas, kurį pasmerktų kiekvienas sąžinė turintis žmogus.

Šandien visas pasaulis rengiasi Rusijai pagalvoti teikti, todėl ir mes, lietuvių, pareiga prie to prisidėti. Žinoma lietuviams vertėtų aukas siųsti bendrąn fondu, kuriomis būtų galima baduojanti Rusija sušelpiti lietuvių vardu, kad tuo būdu įrašius Rusijos istorijon, kad ir jos biurokratių smaugtoji tauta ištkitus nelaimės jos plūčios gelbsti. Lietuvių komunistų sutvertas Rusijai gelbėti komitetas lietuvių aukoms neatitinkama vieta, nes jie surinkus pinigų beabejonės perduos bendrąn rusų komitetui, ir tuo būdu neliks nei žymės, kad tai lietuvių sudėtos aukos. O mums būtnai reiktų šitas darbas užtekdoruoti Rusijos istorijoje, kad mes gelbėjome juos nelaimės ištkitus. Tokias aukas, mūsų su pratimu, geriausiai siųsti per Lietuvos Atstovybę Amerikoje, arba per Liet. Gelbėti Draugiją, Liet. Raud. Kryžinį, kuris jau šelpia badaujančią Rusiją. Jau Liet. Raud. Kryžinis apie už pusę milijono aukšnių visokio maisto išsiuntė Rusijon. Jūs didesnes išgales jisiai turės, juo daugiau pagalbos Rusijai suteiks.

Naujai Atvažiavusieji Lietuviai.

BALTIC STATES BANKAS,

294 Eight Ave., New York, pradėjęs veikti tik šių metų pradžioje, jau suspėjo parodyti greito ir teisingo patarnavimo ne tik tukstančiams Amerikoje gyvenančių lietuvių, bet ir Lietuvos gyventojams. Greta pigaus ir greito pinigų persiuntimo šis Bankas yra sutvarkęs parankų ir greitą atvažiavimą iš Lietuvos į Ameriką.

Štai šiomis dienomis atvažiavuo išsiustomus per Baltic States Banką laivakortėmis šios lietuvių: VINCENTA KVIETKAUSKĖ, iš Bardžijų į Pittsburgh, Pa., laivų LATVIA; ANELE KIZALAVICIENE su vaikais Antanu ir Petru iš Radvilūnų į Archbold, Pa., laivų ESTONIA; KONSTANCE DIJOKEVICIENE su mergaite Elzbieta iš Darsuniškio į Bridge port, Conn., laivų LATVIA; atvažiuoja MARĖ DABINSKIUTE iš Kermaušnės į Dorchester, III.

Tai pirmosios kregždutės keliančiųjų į šią šalį minių, kurioms BALTIC STATES BANK iš New Yorko sugabiai patarnauja ir patarnaus visoje kelionėje. O geras, greitas ir teisingas patarnavimas atkeliaujantiems šiuose imigracijos centruose lietuviuose ypač yra brangu ir malonus mūsų žmonėms. BALTIC STATES BANKAS parduoda laivakortes atvažiavimui iš pat Kauno į visas vietas Amerikoje. Keleivui yra nu-

Daktaras Petras Šimaitis Naprapath's

Gydaus be vaistų ir operacijos. Priėmimo valandos: Nuo 8 iki 12 dienų. Nuo 2 iki 5 po pietų. Vakarius pagal sutartį, išskirant ketvergus. 2418 W. 45 St., prie Western Ave., Chicago, Ill.

REIKALINGI AGENTAI LIETUVIŲ KOLONIJOSE.

Kam buti be darbo bei dirbti už numazintą mokestį, kad gali labai lengvu budu bei liuosu laiku uždirbti po \$10.00 ar daugiau į dieną. Kreipkis platesnių žinių tuojaus prie išdirbėjo labai pelningo ir visai naujo dalyko: M. I. DUMŠA, 5013 Melrose St., Philadelphia, Pa.

BALTIC STATES BANK yra

tik vienas ir nieko bendro neturi su panašiai užsivadijusiomis įstaigomis su kitokiais adresais.

Adresas: BALTIC STATES BANK, 294 Eight Ave., New York, N. Y.

Phone — Calvert 3210

I. B. BRONUSHAS, M. D.

Ofiso valandos: Nuo 7 iki 8:30 vakare. Nedėlioje nuo 2 iki 3 po pietų. 615 COLUMBIA AVE., BALTIMORE, MD.

IT'S TOASTED

Artimas susiekimas į visas dalis Lietuvos. Geras maistas ir užtekiniai jo. Visi parankumai. Dideli deniai. Visi moderniško laivo smagumai.

RED STAR LINE

Išplaukia kas savaitė iš Pier 58-62 North River, New York. Tiesiai į Hamburgą: Samland (tik 3 kliaasa) spalio 15 d. Iš New Yorko į Antverpą: Finland ..... spalio 1 d. Zealand ..... spal. 15 d. Kroonland ..... rugs. 17 d. Lapland ..... rugs. 27 d.

AMERICAN LINE</

VĪTINĒS ŽINĪOS

Rugsėjo 7 d. Brooklyno Operetės Draugija laikė savo pirmutinį susirinkimą vasaros sezoni pasibaigus. Šiame susirinkime, tarpe kitų tarimų ir nuostatymo plano veikimui sekančiu žiemos sezonu, nutarta pirmiausiai pastatyti vietoje scenon gerb. M. Petrausko „Pirmoji Gegužės“. Šitas pirmutinis vakaras įvyks dar prieš adventus. Vėliaus bus pastatyta daugiau naujų operų ir operetų ir pakartota seniaus vaidinimas, kurių tarpan rodoji įeina ir „Kornelio Varpai“. Todėl reikia tikėtis, kad šiuo sezonu Operetės Draugija dar energiškaiau darbuosis, negu darbuosiva pereinaitis laikais.

Rugsėjo 7 d. lankėsi „Tėvynės“ redakcijoje ŠLA. darbuotojas ir vieno turtingesniųjų Shenandoah'rio banko kasierius gerb. A. Bredickas iš Shenandoah, Pa. Jisai su žmona atvyko New Yorkan, taip sakant, civilizacijos pažūrėti, nes mat šiuo laiku jisai pasitraukęs nuo darbo atastogom. Gerb. Bredickas pareiškė, kad Shenandoah'ryje, nors visas lietuvių gyvenimas yra pusėtinai apmiręs, tačiau SLA. reikalai stovi neblogiausiai ir vietiniai žmonės mūsų organizacijai užjaučia.

Mus prašo paskelbti, kad sekančios vakarinės mokyklos: E. E. S. No. 74 (220 E. 63rd St.) ir E. E. S. No. 70 (207 E. 75th St) atsidarė rugsėjo 12 d., 1921 m., pamokos prasideda 7:30 val. vakare. Šitos mokyklos lengvai pasiekiamos visais keliais tik už 5c., kuriose mokinama anglų kalbos, aritmetikos, istorijos, „civil service“, komercijos ir prekybos ir pliietybės. Mokiniai užsiregistruoti gali panedėlio, utarninko ir seredos vakarais tarpe 7:15 ir 9:15 val. vakare.

Paiėskojimai

Paiėskom mes Povilas Kuprinskas ir Juozapas Deveikis draugo Antano Juzėno, kuris išvažiavo į mainas sakydams, jogei važiuoja į Shenandoah, Pa. darbo iėskoti, bet nuo to laiko nieko mes apie jį nežinom, todėl jis pats arba apie jį žinant malonėkite pranešti. Šiuo antrašu: P. KUPRINSKAS, 2735 E. Madison St., Philadelphia, Pa., arba šiuo: JUOZAPAS DEVEIKIS, 2802 Poplar St., Philadelphia, Pa.

GERA PROGA.

Ant pardavimo kelios geros ukės, ant kurių lengvai pragyvensi per žiemą, nepirksi maistą, nemokėsi rendą. Viena 40 akrų su upeliu per kampa, su viskuom \$2500. Kita 40 akrų su viskuom \$4000. Kita 80 akrų su viskuom ant kranto upės \$4-500. Kita 80 akrų su puikiais budinkais su viskuom \$8000. Kita 600 akrų su labai gerais budinkais, kai dvaras \$20,000. M. WALENCIUS, 19 Washington St., Hart, Michigan.

CUNARD-ANCHOR

Didžiausi, greičiausi garliviai pasaulyje. Pulkas patarnavimas pasazieriams. Yra vietinis agentas jusų mieste ar artimoje apielinkėje. Į Lenkiją, Lietuvą, Ukrainiją ir kitas Baltijos valstijas per Hamburgą:

Saxonia išplauks rugs. 17 d.
Kajutos \$145.00.
III klasa į Hamburgą \$125;
Karės takų \$50.00.
Per Cherbourgą. Southamp-toną, Liverpool arba Glasgow:
Berengaria rugsėjo 22 d.
Caronia rugsėjo 24 d.
Cameronia rugsėjo 24 d.
Albania rugsėjo 27 d.

BUK BIZNIERIUS

Išvystikim avalų biznį tarpe Amerikos Lietuvių ant aukščiausio laipsnio.
Progress Shoe Mfg. Co. didžiausia lietuvišką išdirbystę, turinį savo dirbtuvę ir ro krautuvių.
Musų korporacija reikalauja agentų pardavinėjimui (šėry) akcijų.
Mes uždedam krautuves tose kolonijose, kur didelis skaitlius gyvena lietuvių ir nėra lietuvių krautuves. Laukiam pranešimo iš vietinių.
Norėdami pirkti krautuve, mes parduosime katrą tik norit.
Su visokiais klausimais kreipkitės šiuo antrašu:

PROGRESS SHOE MFG. CO.,
100 Spark St., Brockton, Mass.

Ar Jus Kankina Pleiskanos?
NAUDOKITE Ruffles
Ar Jums Galvos Odą Nėšti?
NAUDOKITE Ruffles
Ar Jusų Plaukai Slenka?
NAUDOKITE Ruffles
Ar Jus Norite Apsaugoti Juos?
NAUDOKITE Ruffles
Užlaikymui savo plaukų gražius ir tankiais
NAUDOKITE Ruffles
Užlaikymui galvos odos sveikais ir šviesiai
NAUDOKITE Ruffles

Ruffles galima gauti visose aptiekose po 65c. bonkų, arba tiesiog iš išdirbėju per pasta už 75c. bonkų.
F. AD. RICHTER & CO.
3rd Ave. & 35th St. Brooklyn, N. Y.

DRAUGIJŲ ATYDAI!

Dirbtuve Vėliavų, Kukarčių, visokių Ženkliu, Guzikučių, Antspaudų ir kitokių Draugystės reikalingų dalykų. Reikalaudami Katalogo ar Sampalų, pažymėkite ir jusų dr-tės vardą.
STRUPAS CO., 90-92 Ferry St. Newark, N. J.

Tel. Market 4867.

A. S. TREČIOKAS,

195 ADAMS ST., NEWARK, N. J.

Parduoda laivakortes ir siuncia pinigus į visas dalis svieto, o ypatingai į Lietuvą.

TARPTAUTISKA LAIVU LINIJA

AGENTURA. Parduoda laivakortes ant geriausių laivų į Lietuvą ir atitraukiu gimines iš Lietuvos, patinku keleivius ant visų New Yorko stočių, padarau pasportus ir kitus raštus pavedime dalių, siunciu pinigus žemesniu dienos kursu negu kiti.

P. E. LAZAUSKAS,
541 S. Paca Street, Baltimore, Md.

KAM KENTĖTI?

Raumatizmo, neuralgijos ir raumenų gelimiai greitai nustoja, jeigu patirini su

PAIN-EXPELLER

Valstabaenklis užrog. S. V. Pat. Ofic.

Žiūrėk, kad gautum tikrąjį-garsųjį per daugiau kaip 50 metų.
Belkalauk, kad turėtu tikro (Anchor) Valstabaenklį.

Bell-Phone-Dickinson 1198 W

Dr. A. P. Dambrauskas

Priėmimo valandos:
Nuo 10 išryto,
2-3 po pietų ir
6-8 vakare.
1624 So. 4th Street,
PHILADELPHIA, PA.

Phones:
Bell - Kensington 5316

Dr. E. G. KLIMAS

LIEUVIS GYDYTOJAS

Priėmimo valandos:
9-10 valandai ryte,
6-8 valandai vakare.
2538 E. Allegheny Ave.,
PHILADELPHIA, PA.

Nuga-Tone

GRIGAS KUNAŠAUSKAS

TIESUOTAS AGENTAS VISŲ GARLAIVINIŲ LINIJŲ AGENTURA UŽDETA

— 1910 M. —

LAIVAKORTES Į LIETUVĄ

ir iš LIETUVOS parduodu per Rotterdamą, Antverpeną, Amburgą, Bremeną ir Liepoją ant geriausių ir greičiausių laivų. Pasportus išreikalauju visiems keliaujantiems į LIETUVĄ PINIGŲ siuntimas ir mainymas pagal dieninį kursą. Išvažiuojanti į Lietuvą mainyti pinigus ne priverčiami.
Su visomis informacijomis kreipkite ypatingai arba per laiška pas seną ir užtikrintą agentą

G. KUNAŠAUSKAS

179 E. 3-rd STREET, NEW YORK, N. Y.
Visuotinę užsitikėjimą įėjau teisingumu ir manų geru patarnavimu, užganėdijau daugumą, užganėdinsiu ir jus.

TIESI KELIONĖ LIETUVON

NEKLIUDANT LENKŲ KORIDORIAUS.

Laivakortės į Piliavą pas Karaliaučiu \$135.00
I Klaipėdą per Hamburgą \$107.20, o į Liepoją \$145.00
Keturi laivai išplaukia kas savaitę. War tax \$5.00
Bagažai eina sykiu dovanai. — Pasai \$10.00
Pinigai siunčiami per bankas ir telegramu žemiausiu kursu. Keleiviai pasitinkami ant dypų, aprūpinami jų багаžai ir apmokėjimas „Income Tax“, gera nakvynė ir palydėjimas ant laivų. Rašydami pridėkite 2 centų stampą.

P. MIKOLAINIO AGENTURA,
53 Hudson Avenue, Brooklyn, N. Y.

United States Lines

Generališki Agentai del VIDURINĖS IR RYTINĖS EUROPOS NORTH GERMAN LLOYD, Bremen

IS NEW YORKO tiesiai į BREMENĄ—DANZIGĄ—LIEPOJŲ Tiesioginis susisiekimas į LIEPOJŲ per Danzigą. Tiesus persimainymas nuo laivo ant laivo.

POTOMAC ..... rugs. 22, lapkr. 5 ir gruodžio 24
HUDSON ..... spalio 15 ir gruodžio 3
PRINCESS MATOIKA ..... spalio 22 ir gruodž. 10
IS New Yorko TIESIAI Į CHERBOURG—BREMEN
Greičiausi laivai plaukianti po Amerikos Vėliava:
AMERICA ..... rugs. 28, lapkričio 1 ir lapkr. 29
GEORGE WASHINGTON ..... spalio 4, lapkr. 8, gruod. 8
Kreipkitės į agentus tarmaujančius

UNITED STATES LINES,
45 Broadway, NEW YORK, 2050 Whitehall.
Moore & McCormack Company
Roosevelt Steamship Company
United American Lines.
Administratyviai Operatoriai Suvienytų Valstijų Laivyno Tarybos.

Priėmimo valandos: Bell Phone 1803—J.
Nuo 9 išryto iki 8 val. vakare.
Nedėlioms, nuo 10 išryto iki 2 po piet.

DAKTARAS I. W. HODGENS

PRAKTIKUOJA 25 METUS.
Specialistas užsisenėjusių ir kroniškių ligų.
Duryis iš dešinės pusės — šale krautuves durių 2 aukstas, ant viršaus Chesters Drabužių krautuves,
60 S. MAIN ST., WILKES BARRE, PA.

LIEUVIŲ ISTAIGA GYVUOJA 35 METAI VIENYBĖ

„Vienybės“ įstaiga per 35 metus siuncia pinigus į visas pasaulio dalis, parduoda laivakortes ant visų geriausių linijų ir visuom keleivius aprupina, atlieka visokius spaudos darbus greitai ir gražiai, turi didžiausj Amerikoje lietuviškų knygų sandėlj ir leidžia didelį laikraštį „Vienybė“ du sykiu savaitėje. Preunmerata: \$3.50 metams. Visi kreipėsi į „Vienybę“ kitur nekados nebesikreipia. Visais reikalais rašykite:

VIENYBĖ
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

JOHN S. LOPATTO

Attorney and Counselor-at-Law
SLA. Advokatas-Patarėjas,
308-9-10 Coal Exchange Building
WIKES BARRE, PA.
Telephone 4236 Market.

GEORGE MATULEWICH

ATTORNEY-AT-LAW
National State Bank Building,
Room 810
810 Broad Str., Newark, N. J.

BALTIJOS AMERIKOS LINIJA

9 BROADWAY NEW YORK, N.Y.

Tiesi kelionė į LIETUVĄ PER PILIAVĄ (Karaliaučio prieplauka)

Arba per LIBAVĄ, HAMBURGĄ-EITKUNUS.

— Siuomi linksma mums pranešti, kad mes pasidarbamom idant mūsų pasazieriai, o ypatingai Lietuviai, galėtų keliauti Stačiai į Piliavą.

Lietuviai, važiuojanti į Piliavą, aplenkia lenkų juostą (Koridorą) ir privalo turėti tikrai lietuvišką pasportą; jokių vizų nereikia. Susinešimas su Piliava, tai yra nauja šaka mūsų reguliariško susinešimo su Hamburgu, Danzigu ir Liepojom, o del lietuvių tai trumpas ir parankus kelias namon dasigauti.

DIDELI DVIJEJŲ ŠRUBŲ PASTO LAIVAI IŠPLAUKS:
S. S. LATVIA rugs. 21 S. S. POLONIA spalio 19
S. S. ESTONIA spalio 5 S. S. LITUANIA lapkr. 2

Taipgi naujas tiesioginis kelias tarpe LIEPOJAUS—DANZIGO—HALIFAX, Kanada.
Visi laivai turi puikius kambarius trečios klesos keleiviam.
Kreipkitės prie mūsų agentų jusų mieste.

GARSINKTĖS „TĒVYNĖJE“.

SIUSKITE LIETUVON DAIGTUS

Mes pristatome Lietuvon daigtus (drabužius ir kitokius) su pilna garantija. Musų atstovai Lietuvoje persiuncia į vietas. Daigtai, siunčiami per mus, yra po apdrauda Amerikos Insurance Kompanijų ikj pat Lietuvos rubežiu.

Informacijų ir sąlygų klauskite per laiškus. Rašykite lietuviškai.

ADRESAS:
VAN CLEEF,
EXPRESS AND FORWARDING COMPANY,
303 WEST 30-th STR., NEW YORK, N. Y.

PINIGAI IR LAIVAKORTES

Siunčiame pinigus Lietuvon žemesniu dienos kursu negu kitos įstaigos. Parduodame Laivakortes ant visų linijų didžiausių laivų Padarome pasportus važiuojantiems Lietuvon. Atitraukiame gimines ir žeimynas iš Lietuvos. Patinkam keleivius ant visų New Yorko stočių. Siugdami pinigus Lietuvon arba užsisakydami laivakortę visumet išpirkit Money Orderį ir adresuokite sekančiai:

AMBRAZIEJUS & DANIELIUS,
168 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
Tel. Greenpoint 5975 (SLA. Nariai.)

UNITED AMERICAN LINES

JOINT TIESIOG TARPE NEW YORKO-HAMBURGO JOINT

Trumpos susisiekimas su visom dalim Europos.
S. S. „MOUNT CLAY“ ..... rugsėjo 15 d.
S. S. „MOUNT CLAY“ ..... rugsėjo 15 d.
S. S. „MOUNT CARROLL“ ..... (naujas) rugs. 29 d.
Laivai iš New Yorko išplaukia nuo Pier No. 86, North River — gale West 46-th st.

Laivai „Hansa“ (Ex-Deutschland), „Bayern“ (naujas) ir „Wuerttemberg“ (naujas) netrukus bus paleisti veikmėn.

Kajutos su 2, 4 ir 6 lovom ant visų šių laivų. Specialiai valgymui, rukymui ir sėdėjimui kambariai ir visi pasivaikėtojiūmi dieniai skiriami tik tai trečios klesės pasazieriams.

Speciališki be persėdimu trukiai laukia Cuxhaven'e su patyrušiais lietuvių vertėjais. Galima vežties dykai 275 svarus bagažo iki rubežiu.

Užsiregistruvimui vietoje rašykite į bile agentą arba
39 BROADWAY, NEW YORK CITY.

HAMBURG AMERICAN LINE

AUTOMOBILIŲ KURSAI

Išmokiname pilnai automobilių mechanizmą kiekvieną ypata: išardyma, pataisyma, susstatyma, važinėjima, visokių plėnų, taipgi duodame lekcijas apie elektrika. Mokiname lietuviškoje ir angliškoje kalbose. Instruktoriai paženkinti ekspertai L. TYCHNEVICIUS ir kiti. Gvarantuojame laisnius ir diploma.

293 AVE. B, COR. 17-th ST., NEW YORK, N. Y.

J. SKRITULSKAS

NOTARAS IR AGENTAS

Užlaikau geriausias cigaras. Parduodu laivakortes ant visų linijų, kur tik kas nori ant geriausių ir greičiausių laivų. Siunciu pinigus į visas dalis svieto greitai ir pigiai. Išmainau visokių žemių pinigus ant amerikoniškų. Darau diavarnastia, pavedimus dalių ir atlieku visokius reikalus su Rusijos valdžia. Užlaukau svetaiņę mitingams ir veselėjims. Iš tolimesnių miestų galima atsisaukti laiškais.

26 Broad Street, New Britain, Conn.
Telephone 550